

Maeghden

Joost van den Vondel

bron

Joost van den Vondel, *Maeghden*. Abraham de Wees, Amsterdam 1643 (herdruk)

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/vond001maeg04_01/colofon.php

© 2011 dbnl



Opdraght aen Agrippine.

O AGRIPPIN, gemytert met Drie Kroonen,
 Die zittende als op eenen regenbooogh,
 Kunt teeckenen van Roomsche aeloudheid toonen,
 En rekenen uw herkomst van zoo hoogh;
 Ghy roem des Rijns, vergeef ons datwe naderen
 Uw Bisschops stoel en Raedhuis, groot van faem,
 En wy den u ons Maeghdelijcke bladeren,
 Beslagen met SINTE URSULS gouden naem;
 Beschreven met den Koninglijcken bloede
 Van haer, en van haer Ellefduizental,
 Gemartelt, en geslagen met Gods Roede,
 In 't aengezicht van uwen ouden wal.
 D'inboorling is in zijne wiegh gehouden,
 En bakermat. hoe kan ick die voorby!
 Al word de melck der Moeder met vergouden
 Van 't kind; dit streck ten allerminste dy
 Een klein bewijs van mijn genegentheden,
 En groote zucht tot myn geboorteplaets;
 Daer ick, nu stijf een halleve eeuw geleden,
 Eerst ry zen zagh den glans des dageraeds.
 Wy volgen dus de leidstar der aelouden.
 Wy volgen in hun schaduw, slechts van veer,
 De Griecken, die hun boortesteden bouden
 Zoo lang voor ons met oonvolghbaere eer.

Euripides, die wyze, 't wyze Athenen
Deed schreien, om het moederlijck geschrey
Der Biddenden, die om haer zoonen steenen,
Op dat men hen een uitvaert toeberey.
't Hooghdraevend dicht van Sophokles geleide
Het levendlijck van Oepidus naer 't graf,
Te Kolon, daer die blinde balling scheid
Van Antigoon, heur vaders oogh, en staf.
Wy zingen hier van Sphinxen, noch Oedippen,
Noch heimlijck graf, waer van Koloner yst;
Maer tuigen klaer, met stomme Maeghdelippen,
Van Ursuls asch, daer Kolens roem uit rijst.
Dees stof kan ruim 't gebreck van geest vergoeden.
Hier stort niet een Makaria ter neér,
Maer Duizenden, al zalige gemoeden,
De dood getroost, alleen tot Christus eer.
Hier tarten geen gewapende Scythinnen
Achilles, daer Penthesilea streeft;
Maer wapenlooze en strydende Heldinnen
Dien wreeden Hun, voor wien al 't aertrijck beeft,
Geen Amazoon is met die hoop gebleven,
Voor Trojes vest, als myne Koningin;
Die, na heur dood, gekroont in 't eeuwich leven,
Nu heerscht met God, alle eeuwen uit en in.
Geen Hengstebron magh haelen by de beecken
Van 't eedle bloed der Joffren hier gevelt,
Dit bloed, waer mee ghy hebt uw' Schild bestreecken,
Uw Schild, die noch van 't Elleftal vermelt.
Driekoningsstad, ontfang mijn Maeghdenoffer,
Al breng ick dien in geen Driekonings koffer.

J.V. VONDEL.

Inhoud.

DE Koning van Britanje, nu Engeland, verzocht ernstigh door Gezanten, voor zynen eenigen Zoon Konaen, na den doop Aethereus genaemt, ten huwelijck Ursul, eenige Dochter van Maurus, of Deonot, Koning van Kalidonien, nu Schotland: maer het verzoek werd t'elckens beleefdelyck afgeslagen; eensdeels, om d'ongelyckheid van den Godsdienst; d'een Christensch, en d'ander noch Heidensch zijnde; anderdeels, om dat de Kalidoonsche Princes voorgenomen hadde alleen haeren hemelschen en geenen aertschen Bruidegom, te behagen. D'aenzoeckers van 't huwelijck zich het afslaan belgende, en voor onverdraegelijcken hoon inkroppende, dreighden endelijck Deonot, met alle maght gewapent, op te komen, en de geweigerde Maeghd met den zwaerde te haelen: waerom de Vader der Princesse verlegen, te raede ging met zyne Dochter, die van boven verlicht, door zonderlinge openbaeringen, hem ried het huwelijck te sluiten, op voorwaerde, dat de Vorst van Britanje de bruiloft drie jaeren lang zoude uitstellen, om zich middelertijd tot het Christen geloof te bekeeren, en de Bruid met eenen stoet van tien, en haer zelve, en elck van de tien met noch duisend, maeckende te zaemen het getal van ellef duizend Maeghden of Staetjofferen te verzien, om met dat gezelschap Rome te besoecken; op hope dat middelerwijl de liefde des vryers zoude verkoelen, of God door andere middelen zijn voornemen met haer uitvoeren. Met dit beding werd het huwelijck, en zedert de bevaert of reis, den Rijnstroom op, aengegaen. Na dat mevrouw Ursul te Rome alles, niet zonder merckelijcke vruchten, verricht hadde, keerdeze weder, vergezelschapt met Paus Cyriacus, die niet zonder openbaeringe, zijn ampt verliet, en met meer andere geestelijcke en wereldlijcke personagien; ontmoetende op den wegh den Bruidegom Aethereus, met haere moeder, en zijn jongste zuster; alle mede van het toekomende lot bewust, en eendraghtigh, gelijk alle anderen, gezint met de Koninglijcke Maeghd naer de martelkroon te staen en te streven. Met dit opzet dreef men den Rijn af in der Hunnen laege, haer van den tyran Attila (toen Agrippine hard belegert hebbende) geleit, door 't ophitsen, en de waerschuwingen der Heidensche Burgemeesteren, en Oversten, Juliaens bloedvrinden, te Rome; op Ursul, en haer gezelschap niet weinig verbittert. D'aertsbisschop Aquilin, en Burgemeesters van Keulen, tyding van Koningin Ursuls gevangenis krygende, lieten in Stad niet na, met gebeden, raedslaegen, en alle mogelijcke middelen, der Maeghden behoudenis te behartigen. Zoo dra Attila de Koningin in 't leger zag, werd hy, door haere schoonheid en bevallickheid, van raezende minne ontsteecken, en arbeide door zynen Aerts Offervinder en Legerwichelaer Beremond, om haer van Christus af te trecken, en door t'aenbieden van zyn Kroon en huwelijck te bekooren, doch al vergeefs. Juliaen, zijn Maerschalck, en Beremond, hem voorstellende, wat gevaer het leger liep, met alle deze bekoorlijcke Joffrouwen, konden den Veldheer zwaerlijck brengen tot het bewilligen van 't ombrengen der Maeghden, en allerzwaerlijckst om de Kalidoonsche Vorstin, op wie hy verslingert was, van kant te helpen: maer ten leste van hun aengeprickelt, en den hoogen nood gedreven, leide hy, al schoorvoetende, de koninklijcke Maeghd op eenen heuvel, van Oversten en Kornellen omringt, van waer Ursul alle haere Maeghden, en Kruisgenooten, in regementen gedeelt, als in slagorden staen, en van het gewapende krijgsvolck omcingelt zag.

Na datze den Tyran eenigen van d'uitsteekenste personagien, dicht voor haer gebroght, hadde getoont, en kundigh gemaectt, onweldighde hy haer de Kruisbanier, en trapeze met voeten: de Koningin hem hierom bestraffende, en zyn moordadigheid verwytende, werd met eenen schicht doorsteeken. Het voet en paerdevolck ziende den Veldheer den blooten degen zwaaien, het welck de moordleus, en 't gezette teecken was, viel onder deze weerlooze schaepen, als wilde woeste dieren, en holp haer jammerlijck om 't leven. Des avonds, na den moord, werden de vesten, nu vol schrick door dit gezicht, d'elfste mael, van 't gansche leger t'effens, aen alle kanten, zoo vreesselijck bestormt, en besprongen, dat de Stad in gevaer stond van overweldicht te worden, ten waere de Geesten der Martelaeren en Martelaessen verschynende, de vyanden gestuit, ten deel in 't leger gejaeght, en ten deel op de vlucht geholpen hadden. De Keulsche Ridderschap daer op uitvallende, en bespiedende, hoe reuckeloos Sinte Ursuls lijck bewaerd werd en het krijghsvolck vast verliep, overviel het overschot der versmoorde, verdroncke, en slaeperige Katten in 't leger, en voerde de doode geluckighlijck in Stad; daer d'Aertsbisschop, en Burgermeesters het lichaem der Heilige Martelaeresse, openbaerlijck ten toon zetten, voor de gansche gemeente, die bykans moedeloos en afgemat, door een algemeen gebed des Aertsbisschops, troost en ontzet verzocht van boven, van waer datelijck de Geest der zalige Maeghd, omringt van al haer gezelschap, met eenen hemelschen glans verscheen, en bekent maeckte, hoe de Hunnen van haer en haer gezelschap, eerst op de vesten gekeert, ten deel aen 't verloopen gebroght, en daer na in 't leger verbaest gemaectt zijnde, voort opgebroken waren: met eenen voor zeggende den dood des Tyrans, en tot welck een grootheid, geluck, en glori de Stad Agrippine, door allerhande rampen, namaels zoude steigeren: waer op d'Aertsbisschop God den Verlosser danckte, en, by wijze van voorspellinge, Sinte Ursulsljck heerlijck ten grave geleide, en alle behoorlijcke eere en diensten toewijde.

Het treurspel begint met den dagh, en endicht in den avond. Het tooneel is t'Agrippine. De Rey bestaet uit Agrippiners.

Personagien.

AQUILIN, Aertsbisschop van Keulen.
 BURGEMEESTERS.
 BODE.
 ATTILA, Koning der Hunnen.
 JULIAEN, Veldmaerschalc.
 URSUL, Koningin van Britanje.
 REY aan Agrippiners.
 BEREMOND, Aertsoffervinder, en Legerwichelaer.
 Sinte Ursuls Geest.
 Sinte AETHEREUS Geest.

J.V. Vondels Maeghden.

Het eerste bedryf.

Aertsbisschop. Burgemeesters.

O Constantin, die nu, by God, een waerder kroon,
 Een' eedler scepter draeght, bezit een' hooger troon,
 En heerlijcker Rijck, dan eertijds hier op d'aerde,
 Toen ghy 't verwezen bloed verlost met dē zwaerde,
 Gezegent zelf van God in uw manhafte vuist;
 Op dat zijn heiligh zaed voortaan niet meer gekruist
 Zou werden, als het vlood verzierde en valsche Goden,
 By 't goddelijcke Recht, zoo hard, zoo scherp, verboden:
 Ghy Held, die 't aerdsch paleis om 't hemelsch hebt geruimt,
 Wat baet het toch, dat ghy den ganschen Rijnstroom schuimt
 Van woeste vyanden, en Heidensche tyrannen,
 Eendragtigh tegens God, en Christus ingespannen?
 Nadien die felle Scijth, en Noordvorst opgeweckt,
 Germanje niet alleen, maer, 't aerdrijck overtreckt,
 En, passende op geberght, noch duinen, nochte stranden,
 Gaet overweldigen, en schenden alle landen,
 Die Gode, en zijnen zoon oit waren onderdaen.
 Onnoodigh was 't Maxent, en Maximin te slaen;
 Dewyl de Noorman, ruim zoo wreed, en moordbaldaedigh,
 De Christe Kerck vervolgt, de Neroos maeckt genadigh,
 Al d'oude gruwlen weêr op heilooze outers zet;
 De ziel, in 't klaerste bad gewasschen, wêer besmet
 Met ongeloof, verdruckt 't geloof der eerste Vaderen,
 Ons dreight met vier en strop, en opent Jesus aderen;
 Als of te luttel bloeds gestort werd, toen de dwang,
 En dolle tyranië drie eeuwen ging in zwang.

De vierige Matern, een leerling van Sint Peter,
 Wees deze Stad vergeefs tot God, en op een beter;
 Zoo Got, of Hun Gods disch, in rood tiras, en bloed
 Des Martelaers gesticht, magh trappelen met den voet,
 En op het smoockend puin gaen huppelen, en draeven,
 Waer onder uw gemeent leit levendigh begraeven.
 De Vindster van het Kruis, dat zoo veel harten treckt,
 Uw Moeder, heeft vergeefs met louter goud gedeckt
 De kerck van Gereon, en 's Gulden Martlers drempel;
 Indien een roovers klaeuw dien Godgewijden tempel
 Zal plondren, en 't rood goud, en schitterend gesteent,
 En stroien in den wind der Heiligen gebeent,
 En asch, met zorgh bewaert. waer toe de marmazercken?
 De toetsteen? het albast? zoo veel vermaerde wercken?
 Gevaerten, trots gebouwt met schatten en vernuff?
 d'Autieren zijn onnut, waer voor zelf d'afgrond suft,
 En ziddert. waer toe lamp, en kandelaer ontsteecken?
 Op dat het den soldaet niet zou aen licht ontbreecken,
 Na't overrompelen van poort en wal, by nacht?
 Wanneer hy, tempelen oplopende met kracht,
 Kappel, en koor ontbloot van dierbre Heilighdommen.
 Hoe snellijck velt men 't hoogh, zoo langsaem opgeklommen!
 Waer berght mijn schaepskoy zich, in 't uiterste gevaer?
 De myter valt voortaan mijn' ouderdom te zwaer.

Bur.

Eerwaardste Vadet, hoe? my dunckt aen al dit klaegen,
 Ghy beeld u zelve in ons droeve nederlaegen,
 En spelt alree den val der Stad, 't welck God verhoe.
 Ghy waert, in al 't beleggh, noch noit zoo bang te moe,
 Noch zwichte, schoon of al de klokken onraed klepten;
 Dies Raed, en Burgery, in 't vechten, hoope schepten,
 En moed uit uw gelaet, en voorhoofd even bly:
 Ja nergens leed men last, d'Aertsbisschop quam'er by,
 En steef met raed en daed de mannen op de muuren;
 Dat waer hy slechts verscheen, daer moght geen vyand duuren,

Maer stoof, gelijk het stof, te rugh voor zijn gezicht.
 Waer hy zijn oogen sloegh, scheen yeder blick om schicht,
 Die 't grimmigh harte trof, en 't leger broght aen 't wijcken.
 Eerwaerdste Vader, hoe? zoud ghy ons nu bezwijcken?
 Wy hebben mannelijck tien stormen uitgestaen,
 Geen elfste zal 't ons doen: hy koom vry echter aen.
 't Ontbreeckt aen volck noch trouw. 't ontbreeckt aen hart noch handen.
 Men heeft voor dezen oock Agripstad aen zien randen:
 Maer hoe 't Vitel bequam, getuight ons Houtvaertfeest,
 Het welck men jaerlix viert; wanneer Marsil zijn geest
 Noch om zijn tombe danst; terwijlwe met ons allen
 God loven in triomf, en, juichende om de wallen,
 Gedencken aen dien Held, die Ridderlijcke ziel;
 Hoe hy, gelijk een leeuw, die brult, ter poorte uit viel,
 De voorste was, in streng beleggers voor te jagen,
 En keerde gelauriert, gezeten op den wagen,
 Van paerden, wit als sneeuw, getrocken t'zyner eer,
 Die ons tot erfgoed liet zyn hart, en oud geweer.

Aer.

De Burgemeester kan mijn' geest niet zeer vermaecken
 Met een gelijckenis van ongelijcke zaecken.
 Het leger van Vitel valt veel te licht en dun,
 Gewogen tegens heir, en heirkraft van den Hun;
 't Geweld, daer geen geweld schijnt tegens opgewassen.
 Het vruchtbaerste gewest van menschen (best zou 't passen
 Dat ick hen dieren noemde, in menschelijcken schijn)
 Door 't welck de Tanais loopt, waer meê d' Europers zijn
 Van hunnen nagebuur, den Asiaen, gescheien,
 Zend krijgshvolck uit, als mut, en sterckt zich met livreien
 Des Konings Valamir, en 't heir van Harderick,
 Vermaert ten ooreloogh, en veeler landen schrick.
 Hier onder mengen zich de Duringers, en Zwaven,
 En Marckmans, met al die zich onder Scythen gaven,
 En vleiden de Fortuin van Attila, wiens maght
 Tot zijn gehoorzaamheid de forsse Gotten braght,

De Rijcken reegh aen een, en zegenrijck ten lesten,
 Zich meester maeckend, streeck de sluierkroon van 't Westen.
 Stoot die zijn' staelen kop voor deze glaze Stad?
 Neen Aquileia, 't welck de zee te baete had,
 Ja onverwinbaer scheen, en drie jaer uit kon harden,
 Verscheurde hy, als ragh, en spinneweb, in flarden,
 Met zijn bloeddroncke kling, 't gelogen zwaert des Gods:
 Ick rep geen zwacker steên, op veer na niet zoo trots.
 O landstad, droogh van graft! ick zie uw' grontvest spatten.
 't Geduurigh stormen moet de beste Burgers matten.

Bur.

Wy zijn dien Dwingeland noch voor een wijl getroost.
 Wie weet hoe 't midlertijd wil daegen uit het Oost?
 De zon zou Martiaen den keizer eer verdrieten,
 Dan tegens 't godloos Hoofd het harnas aen te schieten.

Aer.

O Rijn, een krancke troost, in 't bitterst van uw smart.
 De Bosphorus zit zelf beneepen en benart
 Van overal, en heeft te vyand de vier winden.
 Hy bid, en smeeckt om hulp al zijn gelijkgezinden.
 De Persiaen van 't Oost, de Visigot van 't West,
 In 't Zuiden de Vandael, in 't Noord dees Hunsche pest
 Hem dreigen, elck om 't felst. wie zou 't verduuren kunnen?

Bur.

Hy sluit bestant met drie, en demp dan eerst dees Hunnen.

Aer.

Wat hoor ick voor gerucht daer buiten, op de straet?

Bur.

Hier komt een drommel volx. hier komt een Bo.

Aer.

Men laet
 Hem daedlijck binnen staen. Wat wil ons wedervaren?
 Mijn geest voorzeit niet goeds. ick vrees voor quade maeren.

Bode. Aertsbisschop. Burgemeesters.

GElooft zy God, dat ick dien klauw des doods ontsprong.
 Noch liever oud en grijs gestorven, dan zo jong.

Aer.

Wat tyding? wat's er gaens?

Bur.

Wat tyding brengtge? Bode.

Bo.

Ick zweet van al 't gedrang. qua tyding maecktme bloode.

Aer.

Zegh op. wie lijd't'er last? waer lijd mijn Bisdom nood?

Bo.

Vrouw Ursul is in 't net met haer geheele vloot.

Aer.

Die zwaerigheid heeft my, als lood, op 't hart gelegen.
Noit tygers, op hun jaght, onnosler kudde kregen.

Bur.

Och Ursul, komtge zoo den ouden Maurus t'huis?
Hoe laedge op uwen hals dit zwaer en lastigh kruis?

Aer.

Verhael ons 't gansche stuck.

Bur.

Hef aen, om tyd te winnen.

Bo.

Ick zal vrouw Ursuls toght van deze kaey beginnen,
En leien haer te Rome, in 't Pauselijck paleis,
Van Rome weder hier; nadien ick al de reis
Het loffrenleger volgde, uit lust tot zien en hooren.

Bur.

Begin, wy luistren toe.

Aer.

Al is 't met droevige ooren

Bo.

Van Keule quam de vloot, voor wind, en onvermoeit,
Te Bazel aen, waer door dit blonde water vloeit,
En snijd de stad in twee doch ongelijcke deelen.
De Bisschop Panthalus ontving dees Reisgespelen
En Koninglijcke Maeghd met een beleeft gemoed.
Men liet de schepen hier, en gaf zich voort te voet
Naer Rome, 's weerels hoofd, tot dat men ons kon wijzen
Die sloten hoogh gebout, daer zeven heuvels rijzen,
Ontrent den Tibervliet. Maer nauwelix vernam
Ons komst Cyriacus, haer landsman, of hy quam,
In Goddelijck gestalt, met alle Kardinaelen,
En Kerckelijcke pracht, dees Koningin onthaelen.
Hy opende het hof, en offerde al zijn' schat,
En ley 't verwelkomt heir in 't beste van Gods Stad.
Om korthed rep ick niet, hoe veel verlichte Maegden,
Besprengkelt van zijn hand, het eeuwich licht behaeghden:
Wat Joffers, aen Gods Stoel verbonden door haer bloed,
Dien brand verdubbelden door een verzet gemoed.
Na datze Vatikaen, d'Apostolijcke graven,
De kercken rijck gebouwt en opgepronckt met gaven,
Der Heilgen overschot bezichtight, en bezocht,
De bevaert, God belooft, ten vollen had volbrocht,
Met vasten, en gebeên, met waecken, en met traenen,
Begonze 't kuysch geslacht met errenst op te maenen,

Te staen op haer vertreck. wy groeien in getal
 Van beiderleie^{*} kunne, een Maeghd ontvonckt het al,
 Ontfangt het al, en keert den neck geen laegh geboren,
 Noch draeght op hoogheid moed. zy heeft het bey verkoren.
 Cyriacus, op 't licht dat hem de hemel gaf,
 Steegh van Sint Peters stoel, en hooge trappen af,
 En wert haer kruisgenoot. men dencke of 't nijd verweckte,
 By 't Heidendom, daer zy een heldre leidstar streckte,
 Voor menigh dwalend hart. Nu bid ick, luister toch,
 Wat ons gebrouwen word van 't Heidensche bedrogh.

*sexus.

Aer.

Wy luistren toe met zorgh, dat hier geen ramp uit kome.

Bo.

De Burgemeesters zelfs, en Oversten te Rome
 (Maximiaen heet d'een, en d'ander Africaen)
 Om 't eenigh Konings Kind behendigh te verraên,
 Te blusschen 't zuiver licht, beginnen 't ondervraegen,
 Wat wegh zy veilighst acht, en leggen looze laegen,
 Met valschen schijn; gelijk wel eer Ierusalem
 Zijn kroon vernedren wou voor 't kind van Bethlehem,
 En ondertusschen zwoer den Heiland te vernielen,
 Al waer het oock door 't bloet van veel onnoosle zielen.
 Men reisde in 't endt. op wegh ontmoet de Bruid van pas
 Den Bruidegom, die van haer lot verzekert was,
 En om de martelkroon zyn goude kroon wou geven.
 Zyn vader, oock besprengt met water, had dit leven
 Verlaten, wel vernoegt. zyn Moeder, oock verlicht,
 Met al haer Dochteren, behartighde haer plicht.
 Hy brocht Daria meè, zyn Schoonmoêr, nu geruster
 By Ursul, 't eenigh pand, en oock zyn jongste Zuster.
 Zoo keerden wy gezond te Bazel voor de stad:
 Daer d'Aertsheldin op 't hoofd van eenen heuvel trad,
 Omvlochten met een krans van ellef duizent Maeghden,
 En mannelijcken stoet; dien 't wonderlijck behaeghden
 Heur aenschijn aen te zien. zy wenckte. elck zweegh terstond.
 Toen sprack een God, of geest door heur' begaefden mond:

Getrouwe, die mijn vaen gevolght zijt van Britanje;
 Toen onlangs t'Agrippijn, het hoofd van laegh Germanje,
 De zoete en zachte slaep mijn harsenen beving,
 Verscheen my in den droom een rustigh longeling.
 'K verschoot in 't eerst, en deê myn oogen slaepende open.
 Zijn vleugels, bont van pluim, van mann' en nektar dropen.
 't Gekrulde en gouden hair by locken nederhing.
 En 't hagelwit gewaed, met goud gezoomt, ontving
 Door 't slingeren een zwier van boven tot beneden,
 Niet minder aengenaem dan zyn volmaeckte leden.
 Hy sprack: o Maeghd, die lust in 't hemelsch leven scheidt,
 Het onverganklijck goed voor 't aerdsch verkoren hebt,
 En streeft naer eeuwige eer, ghy zult dees reis voltrecken,
 Maer op uw wederkomst dit veld hier by bedecken,
 Met uw gewijde schaar, en steigren zoo naer God,
 Die u beschoren heeft een onwaerdeerbaer lot.
 Zoo sprack hy, en verdween. Wie nu door oorloghsmares
 Zich vind bezwaert met my den Rijnstroom af te varen,
 Die kies een veiligh pad, na dat het heur behaegh.
 Mijn wensch is met dees vaen, die ick onwaardigh draegh,
 Dees Kruisvaen in de hand te scheiden uit dit leven.
 Toen riep al 't hier: niet een van ons zal u begeven.
 Wy wenschen om die dood, wy treên in Iesus eed.
 Zoo maecte een yeder zich, als tot een hooghtijd, reed.

Aer.

O mannelijck geloof, in maeghdelijcke scharen!

Bur.

't Was ymmers wijd verspreit dat wy belegert waren,
 En Attila den stroom met brugh en palen sloot.

Bo.

Al wie naer boven voer, die waerschuwde Ursuls vloot,
 En spelde 't onweêr al, het welck men op zagh komen,
 Men bluschte 't vier niet uit. het opzet was genomen.
 Men voer met voordacht recht den vyand in de mond,
 Die op dees loffers vlamde, en krijghsvolck opwaert zond,
 Op den verwittighbrief van Afrikaen geschreven,
 En van Maximiaen, ophitsers van hun neven.

Men rande ons aen. men dreef al stil langs d' overzy
 Des Rijns, langs Duitsch, de Stad, voor zonneshijn voorby,
 Eer 't yemant werd gewaer. Toen stack men endlijck over,
 Naer 't Hoofd van 't leger toe, en ick ontsloop dien roover,
 Met dezen Hunschen rock verkleed, en onbekent.
 De Dwingelant verwacht mevrouw nu in zijn tent.

Bur.

Wat raed om den Tyran dien vetten roof t'ontrucken?

Aer.

Men vang van Jesus aen, misschien of 't wou gelucken.
 Dat alle de gemeent, gescheiden uit haer werck,
 Het Raedhuis uit zijn ampt, 't gemoed met vasten sterck,
 En vierige gebeên. Dat kercken, en kappellen,
 En kloosters 's volcx gebeên godvruchtighlijck verzellen;
 En, offrende op 't autaar, God klagen heuren nood,
 Tot redding, of tot troost der aengevochte vloot.

Attila. Juliaen.

GHy hebt die lichte vracht van loffren dan gegreepen?

Iu.

Al Nijmfen, elck om 't schoonste, en Venus met haer schepen.
 God Mars verleende u noit een vriendelijcker buit.
 Zoo 't krijghsvolck moght begaen, elck zocht zijn gading uit.

At.

Waer raecktenze in uw net zoo reuckloos met haer allen.

Iu.

Ontrent daer in den Ryn de Moezel kooft gevallen.

At

Zijn 't mans, en vrouwen bei?

Iu

't Zijn Joffers blanck en schoon,
 De mans meest wapenloos.

At.

U werd noch spits geboôn?

Iu.

Daer werd noch zwaert noch pijl getrocken noch geschoten.

At.

Men hoorde een veldgeschrey?

Iu.

Een' zang van speelgenooten,
 Gelijck of eene Bruid van Koninklijcken stam
 Haer' lieven Bruidegom met vreughd in d'armen quam.
 Hier onder mengde zich de wedergalm der klippen,
 Langs d'oevers van den stroom. op 't roeren van de lippen
 Dreef 't water langsaem af, en luisterde naer 't lied,
 Waermeê de Maeghderey Gods Roede welkoom hiet,

Daer Christenrijck om schreit. zy scheenen niet gevangen,
Maer, nu in vryer staet, om 't sterven te verlangen.

At.

't Is van 't hardneckigh slaggh, dat naer zijn oudren aerd,
 En liever met de borst en boezem loopt in 't zwaerd,
 En 't spits voor haer gevelt, dan ongequetst daer neffens.
 Hoe droeg zich, 't Hoofd der vloote, als gy die vloot al t'effens
 Beknelde in uwe fuick, en leid van land aenboord?

Iu.

Vergeefme dit vergrijp. 'k beken 't, ick werd bekoort,
 Zoo dra ick Ursul zaggh van verre zich vertoogen.
 Men vraegh niet, hoe 't my ging, toen ick haer onder oogen
 En nader quam. zy stond (wat was 't een trotse stand!)
 Op 't voorste schip, en hiel de Kruisvaen in de hand;
 Gekroont met diamant, en met robijne roozen;
 Maer schooner bloncken dees', die op heur kaecken bloozen
 En blaecken allerschoonst, wanneer een eerbare schaemt
 Het edelste van bloed op elcke wang verzaemt.
 Op haren boezem straelde en speelde met zijn vieren
 Een goude Kruis, verzet met blaeuwe puicksaffieren.
 Een weeligh luchje speelde, en vloogh vast af en aen,
 En vulde nu het zeil, en krulde dan de vaen,
 Gehecht aen 't Standerdkruis, daer zy haer' troost in stelde.
 Dit was al 't wapentuigh, de speeren diese velde.
 Maer 't ooggh, een scherper speer, doorpriede my mijn hart.
 Het purpren kleed, gevoêrt met witte armijnen, werd
 Van dertle windekens by wijlen op geheven.
 De leli, en de roos, van goud in 't kleed geweven,
 Ontstaecken t' elckens dan haer' luister aen de zon,
 Die onder ging van spijt, en niet verdragen kon
 Den weerglans van dit licht, 't welck opging uit den Zuien,
 En brack door nevels heen, en oorloogs regenbuien.
 Waer 't eere als schande, ick had den oorloggh uyt den zin
 Gezet, om zoo een puick, en schoone vyandin.

At.

Ghy spreekt'er af met smaeck, en schijnt bykans t'ontvoncken.
 Zy waer met vloot met al veel nutter strax verzoncken,
 Dan herwaert aengevoert; veel nutter strax versmoort.
 Waerom hebt ghy dit schip niet in den grond geboort?

Iu.

Dat was my niet geboôn. mijn last brogt dat niet mede.

At.

Men breng haer hier voor my.

Iu

Zy komt, en maeckt zich reede.

Ick trad voor uit, en hoop dat u mijn dienst behaeght.

Daer komen mijn Kornels, en offren u de Maeghd.

Iuliaen. Vrsul, Attila.

NU staetghe voor mijn Heer, die last gaf u te vangen.

Vr.

Noit bleef een vry gemoed in yemants stricken hangen.

At.

Die vryheid mocht u licht ten beste niet vergaen.

Vr

Indien ick qualijck spreek, men wijs mijn feilen aen.

At.

Men kan hier d' eerste reis met feilen 't lijf verbeuren.

Vr.

Wie zich onschuldigh kent zal om geen sterven treuren.

At.

Ghy stoft te jong. zie toe, en sterf niet al te dra.

Vr.

Zoo 't slibbren van mijn tong uw rechtbijl quam te na,

Of quetste, ick ben 't bereit met dezen hals te boeten.

Is 't anders, stelme weêr in staet op vrije voeten.

At.

Wie zijt ghe? van wat land? hoe jongh? wat jaeght u hier?

Met dezen langen sleep, door water en door vier,

En midden door 't gevaer van 't omgewroet Germanje?

Vr.

Monarch; ghy ziet hier 't oir van 't Kalidoonsch Britanje,

Het land van myn geboorte, indien ick zonder roem

Van my, of yemants eer te mindren, my dus noem,

Die liever Ursul heet: mijn oude, veertien jaeren,

Gevalle Gode alleen. ick quam niet hier gevaeren,

Noch liet myn Vaderland, en Vader over zee,

Noch voerde een' grooten sleep van eedle maeghden meê,

Uit reuckeloozen lust, gelijk 't u vreemd magh geven.

Een hooger oirzaeck heeft my tot dees reis gedreven.

At

Wat oirzaeck dryft u noch zoo verre, en zoo uitheemsch?

Vr.

Een prins; een eenigh Zoon des Konings van den Teems,
Noch Heidensch en vervreemt van 't zaligh merreckteecken,
Al raezende van minne, en 't minnevier ontsteecken,
Hiel by mijn' Vader lang door zijn gezanten aen,
En boodme t' elckens trouw. men bad hem af te staen,

Nadien ick voor had, God te dienen al mijn dagen,
 En geensins d'ydelheid der oogen te behagen;
 Maer 't weigren was vergeefs. hy dreighde sterck en stijf
 Ons endlijck met zijn heir te vallen op het lijf,
 Door 't pricklen van dien hoon. mijn Vader viel verlegen,
 En ging 't gewichtigh stuck met zinnen overwegen.
 Ick ried het huwelijck op voorwaerde aen te gaen,
 Nam uitstel drie jaer lang. de Prins zou zich beraên
 Met lesus priesteren; zou 't Heidendom verwerpen;
 Al 't geen myn Godsdienst eischt zich laeten innescherpen.
 De Bruigom zou de Bruid met een getal van tien,
 Van oude, en zede als zy verzorgen, en verzien;
 Dan elck van 't elleftal met duizend tot haer Reien,
 Om 't oir van Deonot naer Rome te geleien.
 Zoo werd ick met beding verbonden en verknocht:
 Zoo won ick tijd, of tijd zijn' zin verzetten moght,
 En smoorde in tyds dien krijgh, eer 't oorloogh werd geboren.
 Dit dreefme naer den Ryn. dit gaf myn' toght de sporen.
 Ick heb aldus verkoelt des longlings eerste vlam.
 Hy trockme te gemoet, en keert waer langs ick quam.
 Veel Maeghden, op de reis besprenckelt op haer hoofden,
 Gehoorsaemheid aen God, en zijn autaer beloofden;
 Gelijck dees braeve Prins, nu eens gezint als wy,
 Om Christus wil verzwoer zijn blinde afgodery.

At.

Zoo roemtghe noch van volck en Vorsten te bekeeren?

Vr.

Ick roem alleen in God, dat hem de menschen eeren.

At.

Ghy voert van land tot land een doodelijcke smet.

Vr.

Een Christelijcke lucht, gezond voor 't quijnend bed.

At.

Wy weeten, hoe ghy u te Rome hebt gedraegen.

Vr.

Wy weeten, wie u schrijft, en aenhitst tot dees laegen.

At.

Ghy styft d'oproerigheid met dien ontelbren hoop.

Vr.

Ick stuit het oproer zelf, in 't hardste van zijn' loop,
 En voe geen leeringen dan die naer vrede smaken.

At.

Ghy pooght het slechte volck uw lastren diets te maecken.

Vr.

Zoo 't lastren is, al 't geen men avrechts lastren noemt.

At.

Met schijn van Godsdienst word uw ydle drift verbloemt.
Men magh uw' aenhang noch gelooven, noch vertrouwen.
Men zorgt, men vreest.

Vr.

Voor wie? voor wapenlooze vrouwē?
Voor Maeghden zonder magt? voor mans, berooft van zwaerd?

At.

Wat vrouwen kunnen doen, bleeck eertijds aen dien aerd
Der Amazonen wel, die met geweld van scharen,
Europe, en Asien zoo verre meester waren,
Bekrijghden elck met meer dan mannelijcken stijl,
De borsten zetten af, en beetten met de bijl
Den stroom Thermodoön, en onzen Tanais open,
In 't hartje van den vorst; bedorven 't al met stroopen,
Verstickten 't manbre zaed, eer 't naeuw geboren was;
Dat ick van Lemnos zwijgh; daer zulck een groote plas
Van bloed vergoten werd, door dochter, en door moeder,
Verschoonende noch man, noch kind, noch vaêr, noch broeder.
Quam Cyrus, Hercules, en Iason voor den dagh,
Zy tuighden levendigh wat vrouwvolck al vermagh.

Vr.

d' Oprechtste Godsdienst leert geen menschen te verkorten,
Aen middelen noch eer, veel min hun bloed te storten;
Die leert ons d' Overheid, alwaer 't een dwingelant,
Te dienen, in al 't geen zich tegens God niet kant.

At.

Heeft niet, uw Kruisbanier beoorlooght onze Goden,
En Rome zelf verdruckt?

Vr.

Een Vorst dien 't werd geboden,
Als 't glinsterende Kruis hem in de lucht verscheen.

At.

Gehoorzaeme aerd, wanneer 't u aen gelegentheen
Noch mangelt; maer zoo ras het tijd is, om te spreecken,
Dan krijtghe last van God, om d'ooren op te steecken,
Dan houdghe woord noch trouw, en zet uw' zetel vast.
De weereld overlâen, en van uw juck vermast,
Heeft onder u gesteent, en deerlijck moeten zughten.
Hoe dick zach d'Isterstroom ons grijze Wichlaers vluchten,
En d'Offervinders zelfs, bestorven als de dood,
Met Heilighdom en Goôn geladen in den schoot,

Gevangen en vermoort, na'et plondren en berooven:
 Dat leerde ons nimmermeer uw' aenhang te geloven.
 Trawanten, leit haer wegh. grijpt toe, en doet haer spoên.
 'K zal letten wat my staet met dit geslacht te doen.
 Onsterflijck aengezicht, ick moet my toornigh veinzen,
 Maer Venus uyt haer' troon ziet Attilaes gepeinzen.

Rey van Agrippiners.

Zang.

Aerts priester, eertijds opgevaren
 In 't hemelsch koor, daer maght van Engelen
 Haer keelen, onder fluit en snaren
 Met kittelende galmen mengen;
 Daer ghy den Vader stelt te vrede,
 Met d'allerheiligste offerhande,
 En aldooringenden gebede,
 En zet u bloed voor elck te pande;
 Verlosser, ga om hoogh te raede.
 Verlos dees Maeghden uit genade.

Tegenzang.

Ghy weet hoe u die hitte rooste,
 Toen d'Engel, van Gods troon gezonden,
 U, aen de Cederbeeck, vertrooste,
 En balssem goot in zoo veel wonden,
 Waer van ghy ree de voorsmart voelde,
 Toen doodzweet vast in bloed verkeerde,
 Het bloed, dat 's Afgronds gloed verkoelde,
 Na dat ghy u aen 't Kruis verneêrde.
 Verlosser, ga om hoogh te raede,
 Verlos dees Maeghden uit genade.

Toe-zang.

't Getal der Martelaren
 Na zoo veel marteljaren

Is mooghlijck noch niet vol.
 Vergaen dees Maeghden t'zaemen,
 Zoo staen met rood heur naemen
 In Jesus martelrol.

Het tweede bedryf.

Attila. Beremond.

ZOo Venus, 't hemelsch moe, uit lust om aengebden
 Te werden hier beneên, met menschelijcke leden
 Haer Godheid noit bedeckte; of eenig sterflijck volck
 Verscheen; gelijk de Zon, met eene dunne wolck
 Betrocken, zomtjids zich verthoont voor 's menschen oogen,
 Op datze haeren glans, en schijn verdragen mogen,
 Zoo doet zy 't nu, en heeft vermomt het aerdrijck in,
 En koomt voor my, in schijn der schoone vyandin;
 Een licht zoo schoon, als oit op d' aerde blonck van boven,
 Om al wat naer de kroon der schoonheid steeckt te dooven.
 O aengebde Zon, hoe helder ging de dagh
 In mijnen boezem op, zoo dra als ick u zagh!
 Hoe smolt erfvyandschap, en onverzoenbre vrede;
 Die ons verplicht, met onherroepelijcken eede,
 Te vloecken 't Christen bloed, en nimmer, openbaer
 Noch heimlijck, in verbond te treên met hun outaer.
 Dit hart, dat gistren noch verbittert deze wallen
 Bestormde, is my met zwaerd, en beuckelaer ontvallen,
 Voor 't hemelsch aengezicht der Goddelijcke Maeghd;
 Om wie my liever vre dan ooreloogh behaeght:
 Gelijck God Mars, dien wy met menschenoffer eeren,
 Weleer, om zijn Godin, zich zomtjids niet wou keeren
 Aen veldslagh, noch beleggh, maer smeedt de wapens neêr,
 En maeckte zijn vrindin vooghdes van zijn geweer.
 Nu ga ick langer niet met oorelooghsgedachten
 Meer zwanger, noch legh toe op 't vullen van stads grachten,

Op 't rammen van den muur, of torens dick gemetst,
 Noch quets geen vyands borst; maer voel myn borst gequetst,
 En doodelijck gewond van d'aengename bogen,
 Waer mede dees Diaen de zielen door haer oogen
 Zoo treft, dat kunst noch kruid die wonden heelen kan.
 Wat suf ick voor dees Stad! men vlie, men treck'er van.
 Het Maeghdenleger houd het mannen heir belegen.
 Al wat ick zie, de krijggh, en 't krijgghsvolck, staetme tegen.
 Mijn quijnende gemoed, verwonnen van de Min,
 Geeft zich gewilligh op aen deze Koningin.
 Zy bindme met een snoer, gevlochten van haer vlechten,
 En voerme zoo in Stad. ick geef het zonder vechten.

Be.

Hoe nu? gelijk die stem naer Nimroths grooten neef,
 Gods Roede, die den schrick in alle Vorsten dreef,
 En om Europe niet alleene kooft krackeelen,
 Maer eischt de weereld noch twee overige deelen,
 Door 't heiligh oorloghsrecht van Mars bebloede kling,
 Die hy van Mavors zelf, tot dit gebruik ontving.
 Wat schutter schiet een' pijl, 't en zy uit uwe kokers?
 Is d'aerde uw aenbeeld, zijn uw vuisten niet de mokers,
 Die 't al vermorselen, en brijzelen, als glas?
 Wat meeren overstaptghe niet, gelijk een' plas?
 Men hoorde Illyricum verwonnen deerlijck schreien,
 De Thrax, en Macedoon, en Mysie, en Achaien.
 Al wat aen deze zy van d'Alpes ackers bouwt,
 In dal, of op geberght zijn eige kracht mistrouwt.
 Ghy hebt Hesperien, en Gallien doen roocken;
 Den Donau, en den Rijn de horens knap gebroken,
 En maeide met uw zein, met eenen slaggh, om veer,
 Al wat'er 't hoofd opsteect, aen 't Adriatisch meer.
 Zou zulck een God zich aen een wasse pop vergaepen,
 En reuckloos zijn fortuin in haren schoot verslaepen?
 De Goden hoeden ons voor zulck een lasterstuck.

At.

Alcides zelf droegh wel het zachte minnejuck,

Ley leewshuid af en knods, voor lieve goelijckheden,
 En stond naer joffrengunst met vleiende gebeden.
 De boogh wil in den krygh niet staegh gespannen staen.

Be.

Het minnen is in 't end hem jammerlijck vergaen;
 Toen hy van Dianier onweetend werd vergeven,
 Door 't offerhemd, met gift van Nessus bloed bewreven.
 De wellust heeft gevaer, en duizend zorgen in.
 Het zwaerd des Krijghs verroest by 't wapentuigh van Min.

At.

Och Beremond, mijn oogh zou al te deerlijck doolen,
 Indien 't meer schoonheid zagh in Keulens gloende kolen,
 Dan in de kolen, die in Ursuls aenschijn staen.
 Indien het zwymen van dees Stad, dees halve Maen,
 Besprengkelt van den Rijn, meer lofs werd toegeschreven
 Van my, dan 't geen men ziet in Ursuls aenschijn leven.
 Zy mengt eerbiedigheid met een vrypostigheid.
 Het vriendelijck gelaet, verzelt de majesteit.
 Al dooldeze onbekent, noch zou men zien en hooren,
 Dat dees van Konings bloed, en stam most zijn geboren.
 Men wensch die vrouw geluck, die haer ter weereld braght,
 En 't schip dat herwaert dreef met zoo een' schat bevracht.
 z'Ontschuldighde zich zelf, toen d'oogen my bekoorden,
 Of zy mijn Majesteit onweetende met woorden
 Gewond had, ja voorwaer wel doodelijck gewond,
 Met die begaefde tong, met dien koraelen mond.
 Die Meeremin wou juist dees oevers niet vermyen,
 Om my, op 't vaste land, dees schipbreuck te doen lyen.

Be.

Ick moet, o Vorst, met u bekennen, dat die geen,
 Die Ursul zonder min aenschouwt, eer marmarsteen,
 Of harde rots gelijckt, uit Kaukasus gehouwen,
 Dan eenigh mensch, dien wy rechtschapenheid vertrouwen.
 Waer vind men in al 't heir zoo stout een' oorlooghsman,
 Die koel en liefdeloos dat aenschijn aenzien kan?
 Hoewelze, door den drang der kryghsliên, ingetogen,
 En schaemrood heenen treed, met neêrgeslagen oogen;

Den dartlen straf ontmoet, den zedigen beleeft,
 En niemants vlam, noch vier het minste voedsel geeft.
 Maer evenwel een' held ten scepter opgewassen,
 En 's weerelds heerschappy, zou 't al te qualick passen
 Te slibben in het veld, en buiten 's oorlooghs baen,
 Tot argernis des volcx, dien onwegh in te slaen.
 Ghy zijt in 't Scytisch heir van kindsbeen opgetogen,
 Hebt uit uw voesters borst dien strijdbren aerd gezogen.
 Een beucklaer was uw wiegh, de kille stroom uw bad,
 Geweer uw poppetuigh, en eerste kinderschat;
 Voortaan het ridderspel, een weeligh paerd te temmen,
 Den Donau op zijn smalst, dan wyder overzwemmen,
 En leeren hitte en kou verduuren zonder pijn.
 Uw zwangre Moeder zagh, hoe yemant, in den schijn
 Van Mars, haer vrucht het zwaerd quam binden op de zyde,
 En u tot zijn autaeer, van uw geboorte af, wijdde.
 O onverwinbre Vorst, bedenck eens wie ghy zijt,
 Wat ampt ghy nu bekleed, noch laet ons dit verwijt
 Niet snyden in het hart, dat Attila aen 't suffen,
 Zich van een Christe non in 't bedde laet verbluffen.

At.

Och Offervinder 't oor is voor die rede doof.

Be.

Bega geen legerschand, noch brandmerck 't Hunsch geloof.

At.

't Geloof moet in een' Vorst wat dulden en gehengen.

Be.

Hy mach zich in geen echt met heiloos bloed vermengen.

At.

Zy zal door hooger hoop zich voegen naer ons wet.

Be.

Hardneckige aerd volhard in d'aengebore smet.

At.

Ick wacht haer vast. misschien laet zy heur dwaeling varen.
 Daer komtze. quijt uw ziel, of ghy heur kunt herbaeren,
 Terwijl ick spreekken ga mijn Maerschallck Juliaen.
 De Goden laeten dit naer mynen wensch vergaen.

Beremond. Ursul.

DOorluchtigste Vorstin, de Vorst heeft my geboden
 U ten autaeer van Mars, uit zijnen naem, te nooden,

Door deernis met uw vloot, en Maeghdelijcken stoet.
 Nu kuntghe, wiltghe noch, het Koningklijck gemoed
 Verzachtende, zoo veel geboeide zielen slaecken,
 Door eens het outerbeeld met wieroock te genaecken.
 Bera u kort; dewijl de krijgh geen uitstel lijd.

Vr.

Het zy ghy Wichelaer, of Offervinder zijt,
 Wat verghtghe my, 't geen strijd met ons gewoone zede?
 Ick heb my al beraên, en ben in God te vrede.

Be.

Te vrede? weetghe niet wiens Goden ghy bestrijd?

Vr.

Uw Afgoôn, ick beken 't

Be.

Zoo gaetghe 't leven quijt,
 't En zy ghy Christus naem verzweert voortaan te noemen,
 En eert die rechte Goôn, waer op wy Hunnen roemen.

Vr.

Wy roemen eenen God, die alles heeft gebouwt.

Be.

Dien blooden dooden God gehecht aen 't schendigh hout?

Vr.

Dien oock, die alle maght door 't sterven heeft verworven.

Be.

Der Scythen Goôn zijn noyt begraeven noch gestorven.

Vr.

't En waer misschien Jupijn, wiens grafste Kreten eert.

Be.

Jupijn met Mars om hoogh alle andre Goôn regeert.

Vr.

Neen Christus heerscht om hoogh met zijnen lieven Vader.

Be.

Wiens eenige afkomst werd verkocht door dien verraeder?

Vr.

Een Vader, die ons vrijt door dit verkochte goed.

Be.

Door 't storten van zijn Kinds onnozel hartebloed?
 Hoe kan een Vaders hart zijn afkomst zoo vergeten?

Vr.

Hoe kan Saturnus zelf zijn eige vruchten eeten?

Be.

Wie droegh 't begraeven kind herlevende in Gods schoot?

Vr.

Wie voerde uw' Herkules ten hemel, na zijn dood?

Be.

Uw rot verslind, en snijd het menschevleesch aen deelen.

Vr.

Neen ghy, na'et moorden, stroopt uw vyands beckeneelen,
De huid al warm 't van been, vergult die tot een' kop;
Verzwelght het laeuwe bloed: verkropt uw' helschen krop
Met vrouweborsten, zoet van smaeck, met mannespiere;
Min redelijck dan zelfs de wilde woeste dieren,
En 't al verslindend woud, dat noit at zijns gelijk.

Be.

Wy Scythen offren Mars slechts vyanden van 't Ryck,

Die zich aen onze Goôn, en Koningen vertasten.

Vr.

Uw Tauren offeren Diaen d'uitheemsche gasten,
 En paeien de Godin met lillende ingewand,
 Van menschen zonder schuld, een gruwzaeme offerhand.
 Ick zwijgh van kindervier; van die, om scheel van Goden
 Vol haets, den nagebuur ter offermaeltijd nooden,
 Op kruiswegh, en by kerck, vol galms van pijp en zang,
 En harden 't, nacht en dach, wel zeven etmael lang.
 Met nuchtren zinnen dan, na'et huppelen en danssen,
 Malkandren onderling, by tafelen en kranssen,
 Gezeten in den baerd: een yeder vuist een klauw,
 Vol oogen, en vol bloeds; en, na dien moord, al raeuw
 Den doode nagebuur halflevende opgegeten.
 Quansuis de Godheid smaect die kostelijcke beeten.
 Zoe voed het Heidendom een eeuwich moordkrackeel.
 Zoo maect het van de kerck een schricklijck moordtooneel.

Be.

Uw Priesters paeien God noch daeghlix op d'autaeren
 Met been, en brein, en bloed, waer in de zielen waeren;
 Een leckre spijs, een dranck, die boven nektar smaect.
 Wie 't Hunsch geslaght dan scheld, en menscheneeters maect,
 Gelyck 't gerucht nu loopt, die maect hen noch wat beters
 Dan 't Christen volck, met recht gescholden Christeneeters.

Vr.

Ons Priesters luisteren naer geen' verzierden vond,
 Maer naer d'onfeilbre stem, 't Orakel van Gods mond,
 Naer Jesus, 's hemels tolck, d'almachtige, en al wijze,
 Die, onder schijn van weite, en wijndruif, tot een spijs,
 En dranck, zijn lijf en bloed, des nachts, gaf, aen den disch,
 Zijn jongren. Heidensch brein, dat Gods geheimenis
 Noch mond gelooff, durf bits ons Christeneeters noemen,
 Om met die lastering zijn' moordlust te verbloemen:
 Maer zoo door ons autaer des Hooghsten eer verkort,
 Of eenigh mensch, aen lijf of lidt, beledight word,
 Zoo ruim ick 't veld van zelf, en geef u dit gewonnen.

Be.

By u verheft men hoogh de zuiverheid der Nonnen,

En echteloozen staet, met hoop van dubbel heil;
 Daer midlerwijl de faem geen ander volck zoo geil,
 Noch hitsigh scheld dan dit, 't welck, op de vont geteeckent,
 Zelf overspel geen schand, noch bloedschand schennis rekent;
 't Welck, onder schijn, dat elck de Godheid offer brengt,
 De lampen dompt, terstond in 't honderd zich vermengt,
 En acht georelooft een blinde en donkre schennis.

Vr.

Een maegd aen God verlooft, als ick, heeft gansch geen kennis
 Aen zulck een vreemde tael, die ghyliên best verstaet.
 Dit weet ick, waer een Hun of God zijn klauwen slaet,
 Al roockende van moord, daer blijft niets ongeschonden.
 Hun dartle moedwil staet aen kerck noch koor gebonden.
 De wyde weereld waeght van 't Jofferen geschreeuw.
 En wat mijn heir belangt; des winters viel noit sneeuw
 Zoo zuiver, uit de lucht, op uw Rifeesche bergen,
 Als Ursuls Maeghden zijn, die sneeuw en hagel tergen.

Be.

Beleefde Maeghd, ghy streckt u zelve een lastigh Juck.
 Geluckigh stond uw staet, begreep ghy uw geluck.

Vr.

Ontdeckme mijn geluck, waer in het zy gelegen.

Be.

In 't hart van Attila, tot Ursuls hart genegen.
 Val Mars terstont te voet, uw' dooden ongod af.
 Verbid dees bange Stad van haer gedreighde straf.
 Bescherm uw eigen lijf, met eenen d'andre troepen.
 Aenvaerd des weerelds kroon: ghy wordt'er toe geroepen.
 Britanje waer te kleen voor zulck een groote ziel,
 Op wie het keurigh oog des grootsten Konings viel.
 Al 't leger offert u zijn beuckelaers, en speeren,
 Ghy kunt dit oorlooghsspel in Bruiloftsspel verkeeren.
 Hoe beurt uw Eiland dan ten hemel zynen kop!
 Hoe haelt dit huwelijck uw' stam zoo hoogh in top!
 Nu ghy op's Vorsten troon zoo trots te prijck gaet zitten,
 En paert de wapenen der Hunnen met uw Britten.
 De heerelijckste kroon bestraelt alree uw hoofd.

Vr.

Uw aenzoeck koemt te spa, by een aen God verlooft.

Ick heb een' Bruidegom, een eenigh' Zoon, verkoren,
 Den schoonsten, die noch oit van vrouwen werd geboren;
 Den maghtighsten, die oit een Konings troon bezat;
 Den rijksten, die oit roemde op onuitputbren schat;
 Den goedertierensten, die yemant viel genadigh;
 Getrouw in zijn belofte, in liefde, en min gestadigh;
 Dat 's Jesus, dien ick min, en voor wiens kroon ick stry.

Be.

Hier koomt al weer een vlaegh, de zelve raезery.
 Ontstelde harssens, och! hoe zal ick u genezen?
 Versmaed ghy Attila? wie kan toch grooter wezen?
 't Gestarrent suizebolt, het aerdrijck beeft voor hem.
 De baeren van de zee gaen glippen voor zijn stem.
 Zijn scepters reicken, van Maeotische moerasschen,
 Tot aen de golven toe, die Atlas voeten wasschen.
 In 't Noorden hy den kop des Ysbeers stucken slaet.
 In 't Oosten deist voor hem de schuimenden Eufraet.
 In 't Zuiden zweeten Nijl en strand der Africaenen.
 Versmaedghe 't godlijck hoofd van zoo veel onderdaenen?

Vr.

'k Versma dat gruwlyk hoofd, dien borsteligen baerd,
 Dien platten neus, 't gezicht, dat ongediert vervaert,
 Dien muil, die Jesus bloed verzwolgh met droncke togen.
 De tyranny ziet hem ten norsse en dwaelende oogen
 En aenzicht uit. 'k versma dat zwijnshair van dien Scyth,
 Daer d'aerdboôm niet alleen, maer God om hoogh van lijd.
 't Onnozel zoghlam zal met wreede wolven paeren,
 De bloode tortelduif in 't arendsnest vergaren,
 Het kiecken, en de vos gaen treên in een gespan,
 Eer ick Gods trouw verzaeck, om zulck een aertstyran.

Be.

Zoo u de Veldheer niet gedreight had, heet van tooren,
 Toen ghy hem flus begroete, en eer beweeest, mijn ooren
 Die zouden ongebelght niet hooren zulck een smaed,
 Dien Grootvorst aengedaen, die naer uw huwlijck staet.
 Vorstinnen weeten, hoe men Koningen bejement,
 En wat heur past, die min met kroonen zijn gezegent:

Dies bid ick, toom uw moed, gesteurde Koningin.
 Aenvaerd dit wierockvat, het pand van 's Konings min.
 Vergun my toch dees eer, dat ick uw ziele redde,
 Uw lijf met een, en ley zoo schoon een Bruid te bedde.
 Vat aen dit wierockvat, en nader het autær,
 Een toevlught, en een wijck, in 't uiterste gevaer.

Vr.

Vergeef het my, o God, heb ick dees reine handen
 Besmet door wierockreuck voor afgod Mars te branden.
 Ben ick van Wichelaers verraeden, en verrascht:
 Heb ick my schandelijck bezoedelt en vertast.
 Daer leit het godloos vat, gebryzelt en gebroken.
 Genade, o God, indien ick 't offer heb geroken.
 Mijn Bruigom, heb ick oock, op dit afgodisch feest,
 Door 't wierockvat verzaeckt den trouwring van uw' Geest?
 Wat Rijn, wat stroom, wat meer, wat grondelooze plassen
 Vermogen lijf en ziel van deze vleck te wasschen?
 Messias, slaeptghe nu? en vaertghe niet beneên?
 Ghy hebt weleer de slang den neck en kop vertreên.
 Vertre dit loos serpent, dat door vervloeckte wetten
 Uw kuische zielen durf bezoedlen en besmetten.

Be.

O Vader Mars, Jupijn, Merkuur en Herkles, ziet,
 Wat durf dit heiloos zaed, wat gruwlen doet het niet?
 Verdaedight, het is tijd, uw heilige offerdissen,
 Uw beelden, tempelen, uw zielgeheimenissen,
 En d'offervaten, uw' autæren toegewijd.
 O Goden, toont dat ghy geen blinde Goden zijt;
 Gelijck d'erfvyanden, die uwen dienst verzwoueren,
 Dit daeghlix in den mond, en op de tonge voeren.
 Gequetste Goden, toont, dat ghy uw haeters haet,
 En die uw Godheid schend niet ongeschonden laet,

Attila. Beremond. Iuliaen.

HOe roeptghe zoo verbaest? begintze niet te wijcken?

Be.

Daer vlught dat helsch gedroght: dat heenen gaetze strijcken.

Men volgh heur na. men straf dit lasterlijck bedrijf.
 Moet ons godvruchtigheid dit lyden van een wijf?
 Van een die achter land de landen gaet beroeren,
 En op haer zyde treckt al wat zy aen kan snoeren?
 Dit wieroockvat getuight van haeren overmoed.
 Daer leit het neergesmackt, getrappelt met den voet,
 Geborsten, en geblutst, in ste van aengebden;
 Gods wieroock hier en daer in slyck en stanck vertreden,
 In 't aengezicht van 't beeld, van onzen Vader Mars.
 Ghy ziet dit beeld gekeert. de God ziet overdwers.
 Hy heeft het gruwelstuck alree den neck geboden.
 Rechtvaerdighste, waeck op. verdaedigh 't Recht der Goden.

At.

Hebt ghy haer niet verzet, en gafze niet wat bots?

Be.

Zy luisterde naer my, gelijk een doove rots
 Naer 't ruisschen van de zee. wie zaght oit yet verkeerders?
 Zy luisterde, gelijk, naer 't prevlen des bezweerders,
 De slang, die met den staert zorghvuldigh d'ooren stopt.
 z'Is, tot de keel toe, dicht van Christus lucht gepropt,
 In dwaeling opgegroeit. zy schuwet gezonde spijzen,
 Als doodelijck vergif, en spreeckt 'er van met ijsen.

At.

Een jong scholier hoeft tijd, en klimt van trap tot trap.

Be.

De kruick houd allerlangst den reuck van 't eerste sap.
 De puimsteen bryzelt eer den diamant tot mortel,
 Dan ghy dit steeckligh zaed, dit onkruid, met den wortel
 Geheel en al verdelght. de boosheid hecht te vast,
 Die in gebeente, en mergh van jongs op groeit en wast.
 Dit wulpsche brein durf stout dien gryzen baerd bedillen.
 Die haer verzetten wil, zal tijd en arbeid spillen.

At.

Mijn Venus, mijn Godes, benydghe Adoon uw min?

Be.

Misscheen tot uw geluck. wee zijn doodvyandin
 Het bed vertrouwt, behoeft gewisse en vaste borge,
 Dat zy, als Belus zaed, hem prieme noch verworge,
 Die, droncken van den most, in haeren arrem slaept.
 't Autaerboeck van dit rot verhaelt een stuck dat gaept,

En slaet op deze zaeck: men magh het overwegen.
 't Assyrisch leger hiel een loodsche stadt belegen.
 Een uitgemaecte Weeuw komt listigh uit in 't end
 Naer 't leger, en bekoort den Veldheer in zijn tent,
 Die luttel docht, dat zich 't Hebreusche volck wou wreecken.
 Zy munt in schoonheid uit. z' is prachtigh uitgestreecken,
 Met perlen en gesteent. een aengenaeme geur
 Van myrrhe rieckt het hair en alle leden deur.
 Hy moe gedanst, en heet verwacht zijn lief in 't bedde.
 Die schalcke, op datze zich en hare burgers redde,
 Na'et samlen, grijpt in 't end, zoo schelmsch, als onvervaert,
 Daer Holofernes ronckt, met d'eene hand het zwaerd,
 Dat aen de bedsteê hangt, met d'ander hand de locken,
 En houwt hem 't hoofd van 't lijf, en zoo naer stadt getrocken,
 Met dezen vetten roof; die 's morgens, als het daeght,
 Ter muren af, den schrick in 't gansche leger jaeght,
 En 't heir verstroit. geloof, dit zijn van haer gezellen.
 Zy vlammen op de muis, en vaele muizevellen:
 Zoo schelden zy den Hun, om zyn gewoone draght.
 Wie weet wat deze vloot u brouwen wil by nacht?
 In wat verstand zy staen met dees beneepe wallen?
 Hoe 't zy dit Maeghdenheir my geensins kan gevallen.
 Trock vrouwvolck oit met mans zoo sterck op legers aen?
 Dees Ursel speltme krijgh, met haer gekruiste vaen.
 Waeck op, eer zy uw tent gewapent overrumpelen.

Ju.

't Is overwegens waerd. de Hoplien mogen mompelen,
 Dat Attila niet meer in 's oorlooghs renbaen loopt,
 Noch 't brieschend paert van Mars met scharpe sporen noopt.
 De laffe soudenier, getreên in 's meesters stappen,
 Zal, sluimrende op de wacht, van dagh tot dagh verslappen;
 De Keulsche Burgery herscheppen aêm en moed.
 De Koningh zie wel toe, en raem een' vasten voet.

At.

Mijn hart gevoelt de Liefde en Oirbaer t'zamen stryen.
 Besluit ghy met u beide. ick laet u twee betyen.

Beraemtghe, dat men geen van 't Maeghdenleger spaer,
Zoo wil ick dat men noch de Koningin bewaer.

Rey van Agrippiners.

Zang.

O Agrippine, 't hooft der Belgen,
En alleroudste Stad na Trier,
Daer Ubien met Roomsche telgen
Gevlochten werden, toenze hier
Gejaeght, den Rijnstroom overvoeren,
Om woest geweld te wederstaen,
En, voor Vipsaen, uw' Vader, zwoeren
August, zijn' Schoonvaêr, onderdaen
Te blyven, als zy Caesar dedden:
Ghy Rijnstad zijt, gelijk een klip,
Veel stormen moedigh doorgestreden,
Van ouds, en lang eer Mark Agrip
(Spijt Maes en Moezel, uw gebuuren)
Ley d'eersten grondsteen van uw muuren.

Tegenzang.

Ghy werd naemhaftiger door zyne
Doorluchtigheid, en danckt hem noch.
Ghy baerde uw Voester, Agripyne,
Gekoestert met uw druivezogh;
Gewieght op 't ruisschen uwer Beecke;
Dies zy u heuren naem vereert,
En, trots al d' omgelege streecke,
Met eenen bouwtroep u vermeert.
Toen scheen, door 't steigren uwer wallen,
Al wat den Rijn, uw' stroom, bevocht,
Een nieuwe schrick op 't hart te vallen.
Ghy werd begroet en aengezocht.

Al die naer 's Tibers vriendschap stonden
Gezanten aen uw Vaders zonden.

Zang.

Ghy waert van aenvang Rome in zeden,
En straeten, en gebouw gelijk.
Ghy had uw Capitool, betreden
Van Raed en Ridder, streckte een wijk
Den bangen balling met uw grachten.
Trajaen ontfing hier kroon en staf,
En ghy uw driemael vijf geslachten,
Die hy u met veel vrydoms gaf;
Om op het burgerlijck te passen,
En raed en oorloogh te bekleên.
Dees Adel, zedert aengewassen,
Gaet moedigh op zijn schilden treên,
Verdient door prijs, in krijgh gestreecken,
Of steeckspel, daerze niemant weecken.

Tegenzang.

Maer uwe glorie ging veel verder,
Dan d'eer van 't Keizerlijck verbond,
Toen d'eerste Apostel, en Aertsharder
U zijn Scholier Materren zond;
En uwe Burgers, tam als schapen,
Gebogen voor 's Aertsbisschops staf,
Hem offerden geweer en wapen,
En, zweerende Teutates af,
Oock Hesus gruwelijcke autaeren,
Gekristent werden op hun hoofd,
En stonden zedert als pylaeren,
Van kerck of Godsdienst noit berooft,
Gelijck veel omgelege landen,
Hersmet door bloedige offerhanden.

Zang.

Ghy volgt der wyze Vadren regel.
 De sleuteldrager, Gods poortier,
 Bewaecht uw poort, bewaert uw zegel,
 Aen parckement, of op pappier;
 Ghy zelf der Heiligen gebeenten,
 En 't overschot des Martelaers,
 In goud, en zilver, en gesteenten,
 Verlicht van lamp, en wassekaers.
 Ghy eert de Mauren, en Thebaenen,
 Die 't veld bebloedden, om de Stad,
 En streên met omgekeerde vaenen,
 In 't perck, daer Jesus voor hen trad.
 Kappellen, cellen, kloosters, kercken
 U meer dan muur of torens stercken.

Tegenzang.

Benijde Stad, waer toe geboorte
 En aenwas van uw' ouden wal
 Geroemt? nadien men, voor uw poorte,
 Vast dreight dit Ellefduizendtal,
 En u met facklen, zwaerden, koorden;
 Nu 's oorlooghs onweêr ijslijck raest,
 En schricklijck buldert, uit den Noorden,
 En in den brand der huizen blaest.
 Wat baeten u de gryze hairen?
 Wat baet der mannen arrebeid?
 Wat kercken, kloosters, of autieren?
 Indien een Hun, Gods vyand, zeit,
 Als 't licht uw smoockend puin beschyne:
 Op deze plaets stond Agrippyne.

Het derde bedryf.

Burgemeesters. Aertsbisschop. Rey van Agrippiners.

KLim zacht, vermoeide Vorst, geef my uw rechte hand.
 Nu zet u hier. dees trans heeft over 't platte land
 Zijn uitzicht, ick verneem alree des Konings tenten.
 Ick zie het Maeghdenheir, verdeelt aen regementen,
 Als in slagorden staen.

Aer.

O Jesus, troost uw volck.
 Waer staenze?

Bur.

Naer den Ryn.

Aer.

Beneên die heldre wolck?

Bur.

Al recht.

Aer.

Getrouwe God, hoe kuntge dit verdragen?

Bur.

De vyand heeft een zeissenwagenburgh geslaegen
 Naer Stad toe, als een wal, die stoot haer voor de borst.
 Het voetvolck van weerzy, gelijk een ysre korst,
 Bedeckt de lendenen. de ruiter, op de hielen
 Van achter, kleeft den rug van dees gedoemde zielen.

Aer.

Zoo ziet men voor de banck een stomme kudde staen,
 Terwijl de slaeger zich gereed maect, om te slaen,
 En mes en reedschap slijpt.

Bur.

Wat middel om beschermen?
 Wat raed? men hoort de Stad, en alle dochters kermen,
 Van torens, muur en poort. het grimmelt'er van liên.
 De daecken zitten swart, om 't schouwpel aen te zien,
 Zoo verre d'ooghstrael reickt door eenen nevel traenen.
 Hoe stillen wy 't gekrijt van zoo veel onderdaenen?
 Men wringt de hande vast met jammerlijck misbaer.
 Men krabt den boezem op. de handen gaen in 't hair.
 Men kan het volck van wal, noch steile torens weeren.
 Dit kermen moght ten leste in oproer wel verkeerren.
 d'Oploopende gemeent vervloect de hoofden vast.
 't En zy men middel raem, ick zie de Stad in last.

Aer.

Toen dit verwaten Hoofd gereed stond met zijn schaeren,
 Om daetelijck, daer Paeuw, en Mincius vergaeren,
 Te zetten over stroom, recht toe naer Vatikaen,
 En 't heiligh Capitoel, zat elck om 't zeerst belaên.

Geheel Italien, verlaeten, en verlegen,
 Zagh deerlijck uit om troost: meer alle harten zeegen,
 Behalven 't leeuwenhart van Leo, die den Stock
 En Vlegel van Gods Stoel groothartigh tegens trock,
 Met zyn' gekruisten staf; gehult met myterstraelen;
 Gevolght van Bisschoppen, en pracht van Kardinaelen,
 En schutte op zijnen staf dien vreesselijcken slagh,
 Ia brocht den schrick in 't hart, dat God noch mensch ontzagh.
 'k Voel Leoos yver brand in mijn gemoed verwecken.
 Men laetme slechts begaen. ick wil hem tegenstrecken,
 Zoo daetelijck. 't is tijd. men laetme slechts begaen.
 Ick wil met mijn gezicht dien Basilisk verslaen.

Bur.

De kudde geeft zoo licht den Harder niet ten besten.

Aer.

Quam Aniaen niet weêr behouden in zijn vesten?
 Schold hy dien Heremijt dat dreygement niet quijt?
 Heeft Lupus zoo zijn stad, zijn schaepskoy, niet bevrijt?

Rey.

Verlaet de Harder ons de kudde zal verstroien.

Bur.

Die bloedmuil zwoer met tack, en wortel uit te roien,
 En met zijn winterbijl te slechten, vlack als slijck,
 Dit doornen bosch, het welck den Roomschen tot een wijck,
 En oorlooghszetel streckt. hy scheld een bosch van doornen
 Dees Stad, om datze draeght een kroon van spitse toornen,
 Op haer gezalfde kruin, zy dreigenze algelijck,
 Om haer getrouwigheid aen Rome, en 't Roomsche Rijck,
 Welx maght de Noorman zwoer te kneuzen, en verdelgen.

Aer.

Ick kan 't in eeuwigheid verduwen noch verzwelgen,
 Zoo koel, zoo schandelijck, en zonder weer te bien,
 Met goeden oogen dus, dit treurspel aen te zien.
 Een yeder volgh zijn' zin: ick wil my zelven quijten.

Bur.

Men zalme nimmermeer flaeuwhartigheid verwijten.
 Zoo wil ick liever zelf ('t is tijd om werck te spoên)
 Met al ons Ridderschap, een' stercken uitval doen,
 En midden in den drang met al dees Maeghden sterven;
 Zoo blijkt het noch, dat wy noch hart noch yver derven.

Rey.

Zoo waer de Burgery een lichaem zonder hoofd.
 Wy zijn noch niet geheel van ons verstand berooft.
 De Burgers zullen u dat nimmermeer vergunnen.

Aer.

Wy moeten gaen, en doen altaemen watwe kunnen.
 Dit schichtigh stuck vereischt een kort en snel beraed.
 Stijght af met my, ick hoor al weêr gerucht op straet.

Juliaen. Attila. Beremond.

ICK heb, om vader Mars met heiloos bloed te zoenen,
 De maeghdevloot gedeelt in ellef Legioenen,
 Omringt met ruitery, en voetvolck, in 't gezicht
 Der Stad, die vol geschreis genade zingt, en zwicht.
 Men wacht op uw bevel, om strax dien roof te slaghten.

At.

Men dient, om Ursuls wil, een dagh of twee te wachten.

Iu.

De nood verbied het u. het krijghsvolck staet en vlamt,
 Op dit bekoorlijck slaggh. het krijghsvolck raest, vergramt
 Dat 's Konings oogen vast naer Ursuls oogen draeien,
 En zy van 's oorlooghs oeghst geen minnevruchten maeien.
 Indienghe 't Recht vertreckt, dit heir van wachten moe,
 Van geilheid aengeport, tast lichtlijck daedlijck toe.
 Ghy zult de dapperheid de zenuwen afsnyen,
 En langer niet met Mars, maer onder Venus stryen,
 Met een en laffen hoop. der Joffren vleierey
 Zal 't leger om doen slaen, en trecken op haer zy.

At.

Och Juliaen, de Min verbied dit bloed te storten.

Be.

Ghy zult der Goden, oock uw eigen eer verkorten.
 Waer suft nu Attila, die, met gelaersden voet
 Eens stampende, van schrick den aerdboôm davren doet?
 Zijt ghy 't niet in wiens deughd wy Scythen zijn gehouden?
 Die 's grooten Caesars stoel zyn' moedwil hebt vergouden?
 En doen bekennen, dat al 't noorden roemen magh,
 Hoe Rome niet meer zy onwinbaer, als het plagh?
 Ick wou den Koning wel ['t belief hem op te mercken]
 Met een niet veer gezocht en levend voorbeeld stercken.

Uw' voorzaet zelf, die zege op 't godloos bloed bevocht,
 Werd uit den Joffrenroof, de bloem daer uit gezocht,
 Een schoone maeghd vereert. Die krijgsheld, zoet op 't minnen,
 Docht langer om geen kroon, maer slechts om 't hart te winnen
 Van 't allergeoelijkst beeld, dat in zijn harte lagh.
 Een Vorst, die 't al gebod, een boel naer d'oogen zagh,
 Werd slaef van zijn slaevin. zy bond het zwaerd in sceede,
 Met vlechten van heur hair, en oorelooghde in vrede;
 Waerom het heir geterght, in 't ende aen 't morren viel:
 Dat hy verwijft, niet meer de rechte heirbaen hiel;
 Het Rijck veel afbreuck leed, ja schendigh most vervallen,
 Ten waer m'er in verzagh. zy stonden met hun allen
 Gereed, om tot de keur van een rechtschapien hoofd
 Te gaen, 't en waer de Vorst der Wyzen raed gelooft,
 En 't oproer daedelijck gestuit had, en bejegent
 Met Venus wederga, met schoonheid rijck gezegent;
 Betoonende, dat zy, met recht beminne waerd,
 Noch niet verbasterd had zijn' eersten heldenaerd;
 En leggende eene hand op 't hoofd, de Schoone onthoofde
 Met d'ander, en dit vier in 't bloed der boelschap doofde.
 Dat voorbeeld streck een baeck, en ghy den onderdaen
 Een spoor. men vang van u dien Maeghdenoffer aen.
 Dan Ursuls doode lijf aen eenen pael geslaegen,
 Om door 't gezicht de Stad verbaestheid aen te jaegen,
 En als de zonne zinckt voor d'opgereze maen,
 De gantsche maght van 't heir gedreven stewaert aen,
 Om met een' avondstorm dees zidderende wallen,
 Vol schrix, door zoo veel moords, al t'effens t'overvallen.

At.

Ick zweer het by mijn hoofd, 'k en zal niet minder zijn,
 Dan eenigh voorzaet was, al waer het slechts in schijn.
 Als ick dien degen zwaey, zoo pas mijn spoor te volgen.
 De Min woed allerfelst, wanneerze word verolgen.

Rey van Agrippiners.**Zang.**

DE wijnpers van Gods grimmigheid
 Zal witte en purpre druiven parssen,
 En met een' rooden dauw vervarsschen
 Dit veld, dat om vervarssing schreit.
 Gods snoeimes strecken zwaerd, en spiessen;
 Zijn wijnbergh 't Ellefduizendtal,
 De druiven, die hy parssen zal,
 En aen den wijnstock Jesus wiessen.
 De paerdevoet dreight in dees druif
 Te trapplen met bloeddroncke hoeven
 (Helaes hoe drucken ons dees schroeven!)
 Dat hen het sap om d'ooren stuif.
 Die most wil ons te bitter smaecken,
 Maer alle Hunnen droncken maecken.

Tegenzang.

't Is Wijnmaend, 't is de rechte tijd.
 Laet dien Wijngaerdenier betyen,
 Die maet kan stellen yeders lyen.
 Hy zet den merckpael van den strijd.
 Hy geeft by beurte zon en regen,
 Dan zonneshijn, dan regenvlaeagh.
 De zonne schijnt niet alle daegh,
 Noch juist wanneer 't ons valt gelegen.
 Het water leit niet eeuwich vlack.
 Het onweêr weet zijn tijd, en stonden.
 't Staet al aen tijd, en maet gebonden,
 Wat voorvalt onder 't hemelsch dack.
 Gods roeden, die het lichaem plaegen,
 Zijn bezems, om de ziel te vaegen.

Toe­zang.

Ghy zalige Englen altemael,
 Ten dienst der vromen, uitgelezen,
 Daelt neder, yeder met een schael.
 Koomt, schept het sap der zuivre bezen,
 En mengelt dit, dat bidden wy,
 Met bittere traenen, die wy schreien.
 Daelt neêr, onsterffelijcke Reien.
 Verkeert dees gal in leckerny.
 Verquickt ons, midden in doods pijnen,
 En parst uit alssem puick van wijnen.

Het vierde bedryf.**Attila.**

'k BElaste mijn Kornels de Koningin te brengen;
 Hoe zeer de Liefde raed heur leven te verlengen.
 Was nu mijn borst kristal, men zaghe hoe 't waer gestelt,
 In 't hart van Attila, dat kleene en enge veld
 Voor Liefde, en Eer, die daer met maght te velde komen,
 Uit bittere vyandschap, en punt, noch snede schroomen.
 O hand, zoud ghy dien dolck wel durven domplen in
 Dien boezem, en die borst der lieve Vyandin?
 Zoud ghy dat witte sneeuw met purper durven mengen?
 Kan Min die wreedheid zien? of yimmermeer gehengen,
 Dat zy haer oogen luick? twee zonnen, daer de zon,
 Op 't klaerste van den dagh, niet tegens opzien kon.
 Kan Min gedoogen, dat de kille Dood ontdoie
 Dit sneeuw van 't aengezicht? dat die met rijp bestroie
 Die roozen op de wang, en sluit dien rooden mond,
 Vol geurs? gelijk een hof, wanneer de morgenstond
 Met aengenamen dauw de bloemen, en de kruijen
 Bevochticht, en verquickt, en ademt uit den zuien.

Neen, Attila uw minne is zoo noch niet verkoelt,
 Dat ghy heur harte wond, en zelf geen wonde voelt.
 Ghy zoud, in Ursuls borst, uw eigen hart doorsteecken.
 Hoe kon uw vyandin zich mackelijcker wreecken,
 Dan door uw eige vuist beslechten dit krackeel?
 Dees heuvel, die hiet rijst, zal die een moordtooneel
 Verstrecken, in den ring van hopliên en kornellen?
 Zal die het bloembed zijn, daer ick my schrap moet stellen,
 En houwen Venus roos van haeren teeren struick?
 Op dat de lent beschrey het kostelijckste puick,
 't Welck in den roozegaerd eens Konings werd geboren?
 Zal Venus voet nu bloên van dezen ysren doren?
 Ick zelf een doren zijn in haer' gequetsten voet?
 Op dat der bloemen zon, uit zulck een edel bloed,
 Verryze, tot vermaeck, en nut, en dienst der menschen.
 Mijn oogen zullen die dees leli zien verslenssen,
 En sterven, op het bed van deze groene zoôn?
 Zal ick die blonde pruick, haer goude Koningskroon
 Ontluistren, en dit hoofd, wel waerd mijn kroon te voeren,
 Na'et sneuvlen oock aen 't snoer van Nimroths zege snoeren,
 By d'andre Koningen, en koppen, dien mijn kling,
 Gelijck een staele wind, door neck en strotten ging?
 Neen Attila, ghy mooght dit hemelsch zaed niet smooren;
 Ghy moet nochtans, en hebt autaeer, en Goôn gezworen,
 En met gestaefden eed uw trouw aen 't Rijck verplicht.
 Zult ghy nu eer en eed vergeetende, zoo licht
 Verwaereloozen d'eer, door dapperheid verworven?
 Is d'eerste vromigheid in uw gemoed gestorven,
 Dat ghy, die noit voor stroom, noch bergen stilstaen bleeft,
 Niet, blanck in 't harnas, voort stads graften overstreeft,
 Noch draeght de storremleer de voorste aen 's vyands wallen,
 En klimt, en wenckt uw volck, om moedigh aen te vallen?
 Zult ghy, in 't hart geprickt van Cypris geilen strael,
 Uw triomfeerend heir verstrecken een schandael,

Dat over bergen klinckt, en grondelooze plassen?
 Zult ghy in 't aengezicht der Stad ontharrenassen
 Dit braef gewapent volck, dat in zijn volle krits
 Gereed staet, om'er in te vliegen met zijn spits?
 Maer hoe? ick raes, ick raes, en ben niet wel by zinnen.
 Rechtschapien krijghsman kan geen eer aen vrouwen winnen,
 Inzonderheit wanneer zy weerloos staen, en bloot.
 De Liefde, aen d'eene zy, aen d'andre zy, de Nood
 My trecken, elck om 't stijfst; gelijk de herrefstbuien
 Bestoocken, reis op reis, van 't Noorden en van 't Zuien,
 Een hoogh gewassen eick, die over bosschen ziet,
 En diep in Taurus rugh zijn taeie wortels schiet.
 Hy kraecht vast, en bestrooit den grond met blad en lover,
 En helt ter slincke hand, dan weêr ter rechter over.
 Zoo word mijn vlotte geest gedreven heen en weêr.
 Maer hier kooft Beremond. hy loopt vast op en neêr.

Beremond. Attila.

SChep moed, doorluchtste Held. doe nu voor yeder blijcken,
 Dat ghy alleen niet zijt een Koning van veel Rijcken,
 Maer oock van uw gemoed; dat liefde tot uw' Staet
 En glori vrouweliefde al veer te boven gaet.

At.

Aertsoffervinder, och! ick legh te diep verzoncken.

Be.

Grijp moed, een oogenblick, en daer mede is 't gekloncken.

At.

O zuuren oogenblick, hoe streef ick u voorby?

Be.

Sta vast een' korten stoot. zet liefde aen d'eene zy.

At.

En of ick in dien strijd ten middewegh bleef steecken?

Be.

Ghy zorgt vergeefs. ick zal u hart, en moet inspreecken.

At.

De liefde staet en dreight, en maeckt mijn hart vervaert.

Be.

't Is ingebeelde waen, en geen bedenckens waerd.

At.

De Geest zal, na haer dood noch waerende, zich wreecken.

Be.

Zoo Mars zijn wierroockschuld niet eerst met Ursul reken.

At.

De minne na liefs dood brand feller in 't gemoed.

Be.

Men dooft die in haer asch: men bluscht die in haer bloed.

At.

De traenen zullen my gestadigh staen in d'ooogen.

Be.

Ghy zultze aen 't heiloos lijck, en aen heur kleedren droogen.

At.

Hoe scheid een minnend hart zoo noode van een vrouw!

Be.

Die u zoo schendigh schold, om d'aengebode trouw?

At.

De liefde is doof, en blind, en kan het al verdraegen.

Be.

De liefde tot uw eer geneeze u van dees plagen.

At.

Men sla yet eerlix voor, dat Staet noch eere kost.

Be.

Men waarschuwt u van Roome, en schrijft u post op post.

At.

Is nu de Staet zoo veel aen eene Maeghd gelegen?

Be.

Zy won in 't eerst uw hart, nu grijptze naer dien degen.

At.

Dien draegh ick op de zy, gelijk een vroom soldaet.

Be.

Zijt ghy'er meester af, gebruik dien niet te laet.

At.

'k En wil met Ursuls bloed het zwaerd van Mars niet smetten.

Be.

Zy smet 't outaer van Mars, zyn' godsdienst, en zijn wetten.

At.

't Besmette zwaerd zou staegh noch bloên voor mijn gezicht.

Be.

Verschoontge 't heilig zwaerd, zo priem haer met een' schicht.

At.

Myn schicht, zal die het bloed der overschoone lecken?

Be.

Grijp moed. ick zal'er een' uit uwen koker trecken.

At.

Ja treck'er een', die my dit bange hart afsteekt.

Be.

Aenvaerd dien schicht, noch noit in yemants bloed geweect.

At.

'k Aenvaerd hem blindelingh. 'k gevoel mijn onvermogen.

Be.

Zy komt met uw Kornels. stoot toe, en sluit uw oogen.

Vrsul. Attila. Beremond.

ONTzichbre Vorst, 'k verschijn al weêr, op uw ontbod,
En wacht van uwer hand mijn toegeleide lot.

At.

Men telt uw mannelijcke en Maeghdelijcke troepen.
'k Heb zommigen voor my gedaghvaert, en doen roepen.
Men kan het gansche heir, van dezen heuveltop,
Met zinnen overzien, en tellen kop voor kop.
Klim op. 't is tijd. men moet my d'uitgepickte wyzen.
Ghy zult hen voor dees kruin al t'effens zien verryzen.
Daer staet uw leger nu in zynen vollen krits,
Omcingelt van mijn heir, gewapent met het spits.

Mijn krijgshliên zouden eer verliefd dan toornigh worden
 Op zoo veel aanzichten, al vierkant in slaghorden,
 Zoo schoon en braef, als oit Scythin te velde broght.
 Vier regementen voor, en vier tot achtertoght,
 In 't midden drie, dat's elf, die elck een Kruis opsteecken,
 Behalven 't middelpunt; daer schynt alleen t' ontbreecken
 Uw trotse Kruisbanier, die past'er wonder by.
 Het mannevolck verstreckt de vleugels van weerzy.
 De rechte vleugel draeght al geestelijcke kleeren
 De slincke wieck bestaet uit weereldlijcke Heeren.

Vr.

O Ellefduizendtal, den hemel toegewijd,
 Heldinnen, die voor d'eer van 't Rijck der Englen strijd;
 Ghy Hoofden van Gods heir, verlicht van 's hemels straelen;
 't Zy amptelooze Paus, Aertsvaeders, Kardinaelen,
 Aertsbisschoppen, met al dees Kerckelijcke pracht
 En prael; 't zy Koningklijck, of Vorstelijck geslacht,
 Baroen of Edelman, altzaemen Jesus knechten,
 Gevoert in 't martelveld, om zege te bevechten:
 Ick groet u duizendmael, in 't loflijck worstelperck.
 Vecht nu voor Christus naem: ghy draeght zijn heiligh merck.
 Uw zielen zullen, na dien veldslag, breed gaen weien,
 En vaeren God te moet met roode lievereien.

At.

Nu dien my op mijn vraegh, met kort en klaer bescheed.
 Hoe komt dit reisbaer volck zoo kostelijck gekleed?
 Hier vloeit al 's weerelds schat by een van allen kanten.
 Hier flickert Indien met al zijn diamanten.
 't Is al schaerlakenrood, al purper, dat'er blaectt,
 Al fijn en louter goud, al zilver dat'er kraecktt.

Vr.

Ghy ziet verzaemt een volck van tweederleie standen,
 't Welck op den hoogen dagh, en 't hooghtijd nu voorhanden
 Ter eere van het onbegrypelijck Drie Een,
 En dat almaghtigh Hoofd, ten hemel in gestreên,
 Op 't allerheerlijckst dus voor u kooft uitgestreecken.
 Want schoon zy amptloos zijn, noch leenen zy het teecken

Van hun verlaeten ampt, op dat die zichtbre prael
 Gods vyanden, door 't oogh, tot in het hart toe strael,
 En krachtigh overtuigh 't herdneckige geweten.

At.

Ghy Christenen weet ruim uw stucken uit te meeten.
 Wie voert de Maerschalc hier zo dicht voor my ten toon?
 Wie is die grijze kop, die met een sluierkroon
 Zijn' myter driemael kroont, aan steenen overladen,
 En van karbonkelen; vermast van zijn gewaeden,
 En schitterenden staf, die driemael is gekruist,
 En goude sleutels draeght in zyne slincke vuist?

Vr.

Dat is Cyriacus, het Hoofd der Christe bende.

At.

Een hoofd vol majesteit. my docht dat ick het kende.
 Hoe zweemt hy naer dien God, die, by den Eridaen,
 My onder oogen trad, en schielijck afdeed staen
 Van d'opgezetten toght; toen met den blooten zwaerde
 Een Godheid boven hem, voor bey mijn oogen, waerde,
 En blixemde. hoe is hy Leo zoo gelijk!
 Hy schijnt geboren, niet gekoren, tot zijn Rijck,
 En Opperpriesterdom. maer meld my dees twee andren,
 Die, stemmigh achter hem, gepaert staen by malkandren,
 Wier borststroock met een trits van Kruissen hangt gelaen.

Vr.

Men kent d' Aertsvaders dus, en d'een heet Kassiaen,
 Dien ick te Rome vond, en, met zijn wyze Griecken,
 My volgende, verstreckt een slagheer aen mijn wiecken;
 Een, dien geleertheit noch godvruchtigheit ontbreeckt;
 Een helder licht, daer elck zijn harssens aen ontsteect.
 Hy heeft de nevelen van menigh oogh geschoven,
 En toonde 't onderscheid van 't vatten, en gelooven.

At.

Daer staet een Jongeling, recht achter hen, in 't wit,
 Vryschotigh, schoon van leest, twee oogen, zwart als git.
 De baerd breeckt effen uit. een ruighte schijnt de kaecken
 Te kleên met goude wol. de heldre steenen blaecken,
 Als starren, in de kroon, die hy zoo treffelijck spant,
 En d'eedle scepter past te voeghlijck in zijn hand.

Vr.

Ghy hebt den Bruidegom geschildert naer het leven.
 Dat is AETHEREUS, die, met my afgedreven,
 Niet meer naer my, maer naer een rijcker huwlijck staet.
 Hy heeft, dus jong van jeughd, gewraeckt het wulsch gelaet.
 Zoo stroopt de schandre slang haer huid in scherpe heggen.
 Hoe wenscht hy, om Gods Rijck, dien rijcxstaf neêr te leggen.
 Hy groetme noch van veer, voor d' allerleste reis,
 Tot wederziens by God, in 't hemelsche paleis.
 Schep moed, mijn troost, schep moed. wy zullen haest vergaren,
 En 't sterflijck hier beneên, om hoogh 't onsterflijck paeren.
 Zy groeten elck om 't zeerst, en worden my gewaer.
 Mijn Kruisgenooten, zet u schrap op 't hoogh autae.
 Al d'Engelen geven u den zegen, en 't geleide.

At.

Twee vrouwen vatten daer een jongskén tusschen beide,
 Als of 't Gezusters zijn, indien ick recht bevroey,
 Bedaegt van oude.

Vr.

Al recht; mijn Moeder, en mijn Moey,
 Met haren kleenen zoon, na mijnen Bruigom volgen.
 Mijn Moey heet Gerasijn, die, over den verbolgen
 En woesten pekelpas, my aen den Teems bezocht,
 En AETNA liet, door brandt tot dezen Maeghdentoght.

At.

Wie proncken achter haer met ongevlochte tuiten?

Vr.

Vier deughden in den aerd, alreede huwbre spruiten,
 Haer Dochters alle vier, die dus ter bruiloft gaen.

At.

Men ziet dit Elleftal, als met een halve maen
 Van ellef Maeghdekens, van achter braef gesloten.

Vr.

Die strecken voor Kornels van 't heir der Kruisgenooten.
 Zy treden dus vooruit, en voeren 't leger aen.

Be.

Monarch, ontruck haer toch die schandelijcke vaen.

At.

Leg af't schandael, waermeê ghy achter land loopt swerven.

Vr.

Rechtschappen vaendrigh moet en wil by 't vaendel sterven.

At.

Ontzegtghe my dees vaen, die 't leger schande aendoet?
 Daer leit de vaen, en 't Kruis. ick trap het met den voet.

Be.

't Gaet wel. verzet haer zoo die onverzetbre zinnen.

Vr.

Ghy broedermoorder, most dien Maeghdemoord beginnen

Met zoo een schendigh stuck, als 't schenden van het Kruis.
Zoo komen u met recht Gods plagen t' effens t' huis.

Be.

Word een Monarch nu dus van zijn slaevin versproocken?
Stop toe dien lastermond.

At.

Ick heb mijn leedt gewroocken.
Zy leit'er toe. zy zwijmt. zy sterft. zy geeft den geeft.

Be.

Ghy quijt u als een Held. zoo viert men Mavors feest.

At.

Nu krijgshliên, valt'er aen, ghy ziet mijn sabel zwaaien.
Zoo moet men Vader Mars met Maeghdenoffer paeien.
Daer briescht de dertle hengst op trommel en trompet.
Daer gaet hy in een zee van brein en bloed te wed.

Be.

Ghy kunt de feest van Mars niet koninglijcker vieren.
Een ander paeit Jupijn met honderd witte stieren;
Ghy Mars met vyanden van 't menschelijck geslacht,
By duizenden. 't gaet wel. het offer is volbraght.
De Veldheer, die verslapt van minnne werd geoordeelt,
Beneemt alle achterdocht door zoo een levend voorbeeld.

At.

Kornels, men recht dit lijck, voor 't ondergaen van 't licht,
Terstond aen eenen pael gebonden, in 't gezicht
Des muurs, om door dien schrick 't hardneckigh volck te dwingen,
En yeder hou zich reed, men zal de Stad bespringen.

Rey van Agrippiners.

Zang.

WAer zijn de maeghden? waer de vrouwen,
Die zich van schreien nu onthouwen?
En niet met ons heur hart uitklaegen,
Om dees bedroefde nederlaegen?
Men hoorde, eer noch trompetten gingen,
En trommel sloegh, dees Maeghden zingen.
Terwijl we smolten in ons traenen.
Men zeit dat zich de veege zwaenen
Noch met een' lofzang dus vermaecken,
Wanneerze zien de Dood genaecken.

Na'et zingen gaenze, zonder kermen,
 Malkandren kussen, en omarmen.
 Hier scheiden tweederleie staeten,
 Die zich op eenen God verlaeten.
 Hier ziet men Vorsten, en Vorstinnen,
 En Koningen, en Koninginnen,
 Ja Paus, Aertsvaders, Kardinalen
 Aertsbisschoppen, en Priesters praelen
 Met 's werlds allergrootste schande;
 Verwezen tot een offerhande,
 In 't aenzicht van zoo veel tyrannen.
 Hier groeten maeghden, vrouwen, mannen,
 En Jongelingen vast malkandren:
 En 't aenschijn weet van geen veranderen:
 Niet eene heeft haer verf verschoten.
 Verwanten, vrienden, speelgenooten,
 Een yegelijck voor ander vlugge
 Bied 's werlds ydelheid den rugge.
 De Hunnen staen van spijt en zwellen,
 Als zy zich in geleden stellen,
 En in slaghorden, om door lyden
 De maght der wereld te bestryden.

Tegenzang.

De Hun zijn' blancken degen zwaeide,
 Toen Ursuls vaen niet langer waeide:
 Dit was de moordleus, en het teecken.
 De trommels slaen, trompetten steecken.
 Het krijgshvolck, op trompet en trommel,
 Komt t' effens ploffen in den drommel,
 Der Maeghden, bloot en zonder wapen:
 Gelijck in eene kudde schaepen
 De hongerige wolven vaeren,
 En geene met hun tanden spaeren.

Den ruiter komt van achter rijden.
 Het voetvolck parst heur van weersijden.
 De Maeghden staen als Gods gebonden.
 Zy sneuvlen moedigh, daerze stonden.
 Zy kussen noch de paerdevoeten,
 Die lijf en ingewand doorwroeten.
 Zy kussen dees geverfde klingen,
 Die door den rugh en d'armen gingen;
 Dees pylen, die den boezem wonden.
 De zom verscheiden mond aen monden,
 En, zonder kryten, zonder karmen,
 Al lacchende in malkanders armen;
 Dat zelfs der krijghsliên harten krompen.
 Hier rollen hoofden, ginder rompen.
 Daer drijven afgesnede borsten,
 Hier brein en bloed, die haer bemorsten.
 Hier ziet men armen, beenen slingren,
 Daer handen, voeten, teenen, vingren.
 De Hun, als hy dees dooden plondert,
 Zich om heur eerbaerheid verwondert;
 Vermits die kuische en eedle zielen
 Met mond en borst op d'aerde vielen.

Toezang.

Zoo gaet het Christus uitverkoornen.
 Zoo groeit de leli onder doornen;
 De roos op scharpe doornehaegen.
 Zoo treckt men zegen uit de plaegen.
 Geen ackers worden zoo gezegent
 Als Ursuls Veld, van bloed beregent.
 In deze zee gaen d'Englen baden.
 Dit zijn de purpere gewaeden,
 Daer Jesus bruiden zich meê kleeden,
 Wanneerze naer heur staci treden.

Dees roode druppels, zijn robynen
 Die boven licht, hier doncker schijnen.
 Men drinckt by God uit goude koppen,
 Verzet met dees gestremde droppen.
 Dit zjjn de rechte lievereien,
 Om d'allervroomsten t' onderscheien.
 Zoo triomfeert men overwonnen.
 Men vind geen kostelijcker bronnen,
 Dan die uit 's Martlers adren springen.
 Dees sluiers passen hovelingen,
 Die tot het hemelsch hof behooren.
 Zoo strecken 's vyands punten spooren,
 Om 't Christelijk gemoed te noopen,
 Veel spoediger naer honck te loopen,
 De renbaen aller Martelaeren.
 Dies staeckt dit treuren, droeve scharen.
 Geleit met vierige gebeden
 Het Meeghdenheir, nu doorgestreden,
 Daer zy het al ten hemel wencken.
 Noch dood noch vyand kan u krencken.
 Ghy ziet de zon in 't water daelen,
 Om op te staen met blyder straelen.

Het vyfde bedryf.

Burgemeesters. Bode.

HOe 't quam, dat Attila het hoofd zoo plotsling stiet,
 Met dezen elfsten storm, begrijpt mijn brein noch niet;
 Terwijl ick, by 't klincket verwacht, omtrent de wallen
 Ons Ridderschap, om 't lijck van Ursul uitgevallen.

Bo.

Zy komen, met dien buit geladen, naer de Stadt.

Bur.

'K geloof het nauwelix. O Jesus, loon hen dat.
 Wie durf 't verbeten Lam, met bloënden muil gedragen
 In 't hongेरige nest, dien wreeden wolf ontjaegen?

Bo.

De spie verkondschapte ons, hoe 't lijck in Manfrits tent
 Te zorgloos werd bewaert door 't Kattenregement;
 Dat van den storm vermoeit, en dapper aen 't verlopen,
 Geen legerpoorte sloot, maer lagh naer Stadt toe open.
 Dit gaf de Borsten moed. wy nadren altemet.
 Verneemen man noch paerd op schildwacht uitgezet.
 Wy zien vast hier en daer de herrefstvierer roocken.
 D' een leit op stroo, en ronckt, met oogen toegeloken,
 Verdroncken in den wijn. een ander drinckt, en druipt
 Van most, en voelt niet eens dat hem de slaep bekruipt.
 De zommigen den buit verdobblen, en verspeelen.
 Een ander hallesnaecktzijn wonden zoekt te heelen.
 De wagens staen' er by, zom heel, zom half gelaên.
 Hier leunt een speer, daer hangt een schild of rusting aen.
 De vlammen schitren vast in helmen, en standaerden.
 De ruiters altemael, gestegen van hun paerden;
 Verzuimen hunnen plicht, gelijk de voetknecht doet.
 Toen Liskerck dit vernam, ontstack zijn edel bloed,
 Veel hitsiger dan oit op Keulens trotse muuren,
 Noch t'avond van zijn bloed, en druipende quetsuuren
 Geverft, daer hy den Hun manhaftigh wederstond,
 En, hoe vermoeit, het zwaerd niet eenmael af en bond.
 O telgen, voortgeteelt van Roomsche en Duitsche struicken,
 Die niet om pracht, sprack hy, maer eerlijck te gebruicken,
 Het harnas gespte aen 't lijf, en degens gorde op zy;
 Hier is gelegenheid. een yeder volge my,
 Om onze erfvyanden, dees Katten, die, als slaeven,
 Zich onder 't Hunsche juck zoo schandelijck begaeven,
 Betaelt te zetten 't leed, van ouds her aengedaen
 Den Ubien; toen, na veel jammers, uitgestaen
 Van woest geweld, zy heul aen Caesars scepter vonden.
 Dit 's Manfrits regement. ghy ziet den hengst gebonden
 Vast graezen by zijn tent, weer in hy stormens moe,
 Houd schildwacht op tapijt, met bey zijn blieken toe.

Wie zaght oit schooner kans in al 't beleggh geboren?
 Mijn mackers, dat 's u voor. met gaf hy 't ros de sporen.
 Al d'andren op dat spoor hem rennen achter aen,
 Het open leger in. wat kon'er tegens staen?
 Wy ploften onverziens in 't honderd, in den drommel,
 Voor 't steecken van trompet, voor 't roeren van de trommel
 Des ronckenden soldaets. eer 't yemant hoorde of zaght
 Gevoeldenze onze leughd niet eerder dan den slagh,
 En 't yzer op den hals. dat was het zeker teecken.
 En daer meê wapen, moord, en kloeken opgesteecken.
 Zoo overvalt op zee een onverwachte vlaegh
 Den zeeman, daer hy slaept, en verre leit te laegh,
 Als, onzacht opgeweckt, hy 't zeil begeert te strijcken,
 En bulderende wind, en golven niet bezwijcken,
 Voor dat het schip gesloopt te gronde gaet, en zinckt.
 Hier wordt'er een verrascht, terwijl hy zit en drinckt,
 En braeckt den wijn, en 't bloed, en mengtze met malkanderen.
 Een ander wil zijn spel te spa in ernst veranderen,
 En word, terwijl hy speelt, het spel en 't leven quyt.
 Een ander, vast in slaep, van 't waecken word bevrijt.
 Een ander grijpt zijn zwaerd, of zet zich in geleden;
 Maer word van 't punt geraeckt, of van den hoof vertreden.
 Een ander, die zijn quael verbond, met luttel harts,
 Van 't schichtigh zwaerd geheelt vond noit gezwinder arts.
 Op 't roepen midlerwijl, op dit erbarmlijck schreien,
 Terwyl Agrippaes jeughd, zoo stout, zoo breed, gaet weien,
 Komt Manfrit uit zijn tent gesprongen, half gekleed,
 Met eene hellebaerd, en schuimbeckt byster wreed,
 En schreeuwt: wy zyn noch niet verbasterd van onze ouderen.
 Hy brengt een' slag, maer't hoofd dat hangt op beide schoudren
 Gekloven midden door van Liskercks gladde kling,
 Die hem te snel ontmoete, en rustigh tegensging,
 En zonder samlen sprong uit zynen hoogen zadel,
 De tent van Manfrit in, bestuwt van Keulschen Adel,

En haelde'r Ursuls lijck, en smeeet het op zijn paerd.
 Toen daetlijck 't leger uit, en zoo weèr stedewaert
 Door dick door dun gejaeght, van bloed, en zweet bedropen.
 Bezet de poort, en wal, en zet de poort wyd open.
 Zy komen met het lijck. al 't leger raeckt in roer,
 En was ten deel gevloôn, ick boodschap u hoe 't voer.

Bur.

Manhafte Jongeling, die, zonder eens te flaeuwen,
 Dien kostelijcken roof hebt uit die staele klauwen
 Des Noordschen Beers geruckt; uw Ridderlijcke daed
 Blijft in geheughenis, zoo lang de dageraed
 De duisternis verdryft, zoo lang de starren daelen,
 En duicken, voor den glans van levendiger straelen.
 Sinte Ursul zal u niet vergeeten in Gods Rijck,
 Daer zy, Gods blyde Bruid, voor d'Englen zit te prijck.

Juliaen. Attila. Geest van Sinte Vrsul. Geest van St. Aethereus.

Hoe heeft de Noordzy zich zoo schandelijck gedraegen?

At.

Hoe liet de Zuidzy zich zoo schandelijck verjaegen?

Iu.

Trompet noch trommel werd gesteecken noch geroert,
 Voor dat men 't stormgevaert had stewaert aengevoert,
 En wat tot storremtuigh en reedschap kon verstrecken.
 Al 't voetvolck quam vooraen, de ruitter achter trecken,
 En noopte met zijn paert oock 't hart des soudeniens,
 Om den belegen muur t' ontginnen met meer viers.
 De nieuwe maen ging op, dat was 't gezette teecken,
 Om met een veldgeschrey altzaemen op te steecken.
 Zoo ging het stormen aen, hardneckiger dan oit.
 Het hagelde geweer, het veld werd dicht bestroit
 Met pylen, die de lucht verduisterden, en vlogen,
 En snorden van de pees der afgeschote bogen.
 Men brocht den storrembock met eene schildpad aen,
 Geweld daer muur noch poort, noch toren voor kan staen.

Al 't vrouwvolck in de weer zich weert met traen en vlammen,
 Met peckreep, ziedend kalck, en steenen, om het rammen
 Te hindren. heet gevecht maeckt heete harssens dol.
 De mannen sneuvelen. de graften raecken vol.
 Men strijd eer reuckeloos als met verstand en orden,
 Uit bitterheid, van wie zy aengedreven worden.
 Gewicht van steenen rolt, en tuimelt van den wal,
 Op 't schildendack, dat sloop, door eenen zwaeren val;
 Dat kraeckt, en knarst, en huilt. noch ziet men niemant suffen.
 Men laet zich door veel moords in 't rammen niet verbluffen.
 De levendige tred terstont in 's dooden plaets.
 In 't end bezwijckt de muur, door 't aenstaen des soldaets,
 En stort met roock, en puin, en groot gedruis ter aerde;
 Die davert van dien slagh, als of ze Reuzen baerde,
 En weer in arbeid ging. het puin vervult de gracht,
 En baent den wegh in Stad. die schijnt in 's legers macht
 Te staen, daer over ons de vesten vreeslijck gaepen.
 'k Zagh d' Agrippiners blanck op straet, in volle wapen,
 Getrooft het Hunsch geweld t' ontfangen sterck en stijf,
 Als my, gelijk een koorts, een grilling reed door 't lijf.

At.

Wat grilling quam u aen? hoe is u 't hart ontzoncken?

Iu.

My docht, dat in die breuck des muurs dees Mannen bloncken,
 Die flus verslagen, nu verscheenen wederom
 Tot wraecke van dien moord. 'k Zagh Ursuls Bruidegom,
 Dien wackren Jongeling, den wyden mond der muuren
 Bezetten, met die zelve en vloeiende quetsuuren,
 Ontfangen van mijn hand, toen ick, versteurt van moed,
 Hem aengreep by zijn kleed, en slibbren deed in 't bloed
 Van 't grijs en Pauslijck hoofd, het welcke, voor zijn oogen,
 Doorsteecken van mijn zwaerd, zich mede quam vertoogen,
 Tot wraeck van 't ongelijck, met eene heesche stem;
 Gelijk die dubble wolck van Mannen achter hem,
 De moede Burgery quam bystaen, en verpoozen.
 Men zagh'er zom gebaerd. men zagh'er baerdeloozen,

En jong, en oud. elck had zijn eigen handgebaer,
 Een kruis, of staf, of torts, of zwaerd. 't gespoock stond naer
 En vreesselijck by nacht. de krijghsman aen het dutten,
 Wijckt af, verloopt, en ick zoeck hen vergeefs te stutten

At.

Nu merck ick, 't is geen droom, noch harssenschildery
 Het heeft niet weiniger gespoockt aen onze zy.
 Ick, om geweer en moed van 't oorlooghsvolck te slypen
 Hadde opgezet eens zelfs de torens aen te grypen,
 En greep, in 't bits gevecht, na zoo veel tegenstand,
 Den standerddrager zelf den standerd uit de hand
 Met d'een, met d'ander hand de lange storremladder,
 En riep: men volgh mijn spoor. wie eerst van allen radder
 Kan steigren, achter my, en schrap in 't heetste staen,
 Dien magh onsterflijcke eer, noch muurkroon niet ontgaen.
 Hier rijft het Capitoel. hier is de wedergade
 Van Rome. schats genoegh, tot boete van uw schade,
 Geleden in 't beleggh. val aen, ick wijs u 't spoor.
 Mijn Arend met de kroon, mijn Astur vliegt u voor.
 Het vier ontstack. men zaggh hoe aller oogen glommen.
 Ick recht de ladder zelf, en daedlijck opgeklommen:
 Mijn regement my na, en zoo de zege ontgost.
 Een yegelijck soldaet hiel stand, gelijck een post.
 Ick zwaey den degen vast. ick schreeuw vast moord, en wapen,
 Vrybuit, en brand. val aen. nu wreock u eens rechtschappen.
 De Burgery verflaeuwde, in tegenweer te bien.
 De wal en Stad was ons; wanner ick op zijn knien
 Een oud eerwaerdighst Man zaggh vallen, in het midden
 Der Priesteren, en met gevouwe handen bidden.
 Op dat gebed, helaes! verscheenme strax mijn Min,
 Met haer doorschote borst. die schoone Koningin
 Verscheen met dees quet zuur, die versch noch deerlijck bloede.
 Hoe werd mijn hart zoo bang, dat strax zoo grimmigh woede!
 De standerd zeeggh, en viel, met eenen viel de moed.

Iu.

Verscheenze slechts alleen?

At.

Mee een' ontelbren stoet

Van duizenden bestuwt, en met die zelve Zielen
 Die, van den hoof getrapt, door zwaerd en speeren vielen.
 Zy trad my in 't gezicht, en dochtme ruim zoo schoon,
 En ruim zoo groot als flus. haer diamante kroon
 Verlichte straet en wal, door 't schitteren der steenen,
 En 't kroonegoud, gelickt en goddelijck bescheenen
 Van eenigh godlijck licht, dat met een' ronden kring
 Van tongen, rood als vier, om 't heiligh hulsel ging.
 My docht ick zagh dien schicht noch in haer herte steecken,
 Daer 't lauwe bloed langs scheen op d' aerde neêr te leken.
 Ick stondt 'er stijf en stom. al 't krijghsvolck zagh op my.
 De Liefde en Schrick van d' een, de Schoone aen d' andre zy.
 Noch drong ick stewaerd in met zidderenden degen.
 Maer waer ick quam, alom vloogh Ursuls Geest my tegen
 Met haere standert vaen. haer Maeghden overkuisch
 Bejegenden mijn volck met dadeltack, of kruis,
 Of maeghdewasse kaers, voor wie de krijghslien vielen,
 En vloden hier en daer. zy zat my op de hielen,
 Of stond voor mijn gezicht. veel troepen vloôn verbaest;
 Dies ick den aftoght blies, want d' aftoght was ons 't naest.

Vr.

Nu treffen den Tyran al 's hemels dreigementen.

AEt.

Nu Juliaen vervolght in d' aengesteecke tenten.

At.

Och Juliaen, wat raed? hier koemt het zelve spooch.

Iu.

Hou stand, 't is ydelheid, en wind, en stof, en roock,
 Of een ontsteecken damp, die schichtigh zal verdwynen.

Vr.

De zonne zal voortaan uw hutten niet beschynen.

Iu.

Hou stand, 't is ydelheid, die eer verstuift dan stof.

Vr.

Des legers kreits verstreck den Hun een kerreckhof.

Iu.

Wie zijtge, die by nacht ons quellen komt, en plagen?

AEt.

Slechts wind, en roock, en damp, en stof om uit te vaegen.

Iu.

Indienge niet ontvlucht, ick stel mijn zwaerd te werck.
 Wat of den veldheer doet?

At.

Ick schrijf met kool een perck,
 Tot mijn verzekering, en zal 't met vloecken wyen.

Iu.

Daer komt het yslick spoock, en durf het overschryen.

At.

Is 't wonder dat mijn hair hier door te berge rijs?

Vr.

Bevriest uw hart noch niet zoo stijf en kil als ijs?

At.

Och Ursul, laetme gaen. och spaer den Koning 't leven.

Vr.

Tyran, uw vuist heeft my dien schicht in 't hart gedreven.

At.

Och Ursul, laetme gaen, vergeefme toch dien moord.

Vr.

Wy Geesten eisschen wraeck. de hemel is verstoort.

AEt.

Durft ghy, aertsmoordenaers, u langer hier vertrouwen?

Iu.

Wijck af, ick zal u 't hoofd van buick en schoudren houwen.

AEt.

Heeft wind, en roock, en damp, en stof nu buick en hoofd?

Iu.

Daer leit de Geest. ick heb hem 't beckeneel geklooft.

AEt.

Noch leeft de Geest. uw zwaerd is veel te plomp van snede.

Iu.

Och goede Geest, vertreck, laet Juliaen met vrede.

At.

Och Juliaen, wat raed? nu weet ick geen verblijf.

Vr.

Gods straffe volght Gods Roe, gelijk de schaduw 't lijf.

At.

Het zweet breeckt uit wie moet voor dit gezicht niet yzen?
Princes, ick zal my nu genadiger bewyzen.

Vr.

Gelijckghe zijt gewoon, die 't al verwoest, en stroopt,
En Christenrijck in 't bloed der Martelaeren doopt.
Verbeeld u niet, dat God uw' moet wil wil verschoonen.
Ick zal u 't halve hoofd van uwen Manfrit toonen.
Daer ziet ghy 't van het lijf gesneden, en noch nat.
De Ridderscap valt uit, met al de gansche Stad.
De tenten staen in brand. uw volck verloopt te spade.
't Vergoten bloed roept wraeck. 't is uit met Gods genade.
De gansche Stad valt uit. al 't leger staet in vier.

At.

Wat zien we, luliaen? wat aenzicht zien we hier?

't Is Manfrits eigen hoofd. verwacht geen ander teecken.

Och luliaen, 't is tijdt als d'andren op te breecken.

Och Juliaen, breeck op, met d'overige maght.

't Is veiliger gevloôn, dan 't uiterste verwacht.

Aertsbisschop. Burgemeesters. Rey van Agrippiners.

GEtrouwe Ridderschap, zet hier de doodbaer neêr,
 En 't Heiligh Lijck. 't word spa, oock valt de wegh te veer.
 Voor eerst genoegh, tot dat men 't lichaem voort geleide,
 En op het staetelijckste een uitvaert toebereide,
 Gelijck de heiligheid van zoo een Heyligh voeght.
 Maer dit toeschietend volck bleef al den nacht misnoecht,
 Indien hun oogen zelfs de doode niet eerst zagen.
 Men schuif de doodkist op. daer leitze nu verslagen,
 Die vrome Kruisheldin, en stut van 't eeuwich Rijck.
 Ghy Vaders van de Stad, ghy Burgers algelijck;
 Om Gods wil, ziet toch eens, ghy maeghdekens, en vrouwen,
 Koom leeck, en priester, koom de Koningin aenschouwen.
 Zy schijnt niet dood, noch oock den slapenden gelijk,
 Maer levend lacht ze u toe. hier leit een Bruid te prijck;
 Wiens ziel in 't hemelsch koor, voor d' Engelen, ging trouwen
 Den schoonsten Bruidegom. waer zagh men oit gehouwen
 Uit marmer eenigh beeld, of lijck dat witter was.
 Zoo leeft d' albaste pop in d'ebbenhoute kas.
 Noch schijnt de purpre mond gebeén tot God te morren.
 De roos, op elcke wang, weet noch van geen verdorren.
 Het hair behoud zijn' geur, ja krachtiger dan oit.
 Zoo hadze zich voor 't leste om Jesus opgetoit.
 Zy heeft dien mond niet eens vertrocken, om de smarte
 Des doods, toen haer de Dood de tanden zette in 't harte,
 Met dien verwoeden schicht. geweerhaeck hangt hy noch
 In haer gequetste borst, zoo wit, als melck en zogh;
 Gemarmert van het bloed, dat uyt de wonde vloeide,
 En maecte een' rooden vliet, waer in de ziele roeide
 En zeilde, en vloogh voor wind, voor stroom, recht hemelwaert,
 Der zielen haven in, beschut voor 't Hunsche zwaerd.
 O wreede schicht, te wreed op zoo een teere spruite!
 't Was wonder dat uw punt niet weder af en stuite,

Of stomp werd, op 't gezielt en levendigh albast
 Der Kalidoonsche Maeghd, en hechtghe noch zoo vast,
 In 't middelpunt van 't hart? maer waerom 't hart geschoten,
 Och edel hart! en niet een ander deel doorstooten?
 Neen, billijck is 't dat zy, aen 't Paradijs verlooft,
 Oock werde in 't hart gemerckt; gelijk 't gemartelt Hoofd,
 Haer Heiland, dien de speer in 't hart ging door de zyde.
 Onwetende eerde u dus, die u dees eer benyde.
 O allerzalighst lijck, ons allen voorgetreên,
 En in het bloedigh perck met Jesus doorgestreên.

Bur.

Zy triomfeert by God, met wien zy zich vereende,
 Met al haer Duizenden, die, op de starren treênde,
 Nu omgaen met den kloot, aen 's hemels gouden boogh,
 En, boven zon en maen, braveeren daer om hoogh
 Gods vyanden, die niet onsterfelijcke zielen,
 Maer slechts het sterflijck lijf des Martelaers vernielen.
 Het veld dat door dien moord verwildert leit, en woest,
 Gemest met bloed, en mergh, teelt nu een' rijcken oogst,
 Daer God de vrucht af maeit, en vult zijn ruime schuuren
 Met garven zonder tal.

Rey.

Wy tellen daeghlix d' uren,
 Ja elcken oogenblick, in 't uiterste gevaer,
 Dat Jesus ons verlos. 't verlangen valt ons zwaer.

Aert.

O waerde Burgery, de hemel wil u stercken.
 Gedenck, ghy strijd ter nood voor huizen, en Gods kercken;
 Ghy strijd voor lijf en ziel, voor Gods gerechte zaeck,
 Voor 't algemeen geloof. schep moed. beveel de wraeck
 Den allerhooghsten troon: hy bleef noit Dwingland schuldigh
 De lang gedreighde straf. volhard, beveel geduldigh
 Hem d' uitkomst van 't gevecht, de hemel weet zyn tijd.
 Men triomfeerde noit dan na den bangen strijd.
 Nu dorscht Gods straffe hand den droeven ingezeten.
 De vlegel breeckt niet eer voor dat die is versleeten.
 Gods oordeel scheid aldus het koren van het kaf;
 Al dreunt' er 't gansche Sticht, gelijk een dorschvloer, af.

Wy zitten noch beschermt en met beslote muuren.

Rey.

Argentoraet, en Trier, en Tongren, ons gebuuren,
 Zijn al in d' asch geleit, en in den grond vergaen.
 Indien een stercker valt, hoe kan een zwacker staen?
 De blixem met geweld gedreven op de toppen
 Van toornen, en van kerck; het bloed, by roode droppen,
 Geregent hier en daer; de tortsen in de lucht;
 De wolcken vol geschreis, en oorelooghsgerucht;
 Het hemelsche gezang, het loeien uit de kooren,
 Gaen zwanger van al 't leed, dat daeghlix word geboren.
 Ons vesten gaepen vast, en waren flus vermant.
 Wy hoorden dien Tyran vast brullen moord en brand.
 De maght der Burgery begon al uit te spatten.
 De Hun zal strax den storm met meer gewelds hervatten,
 En booren door de breuck in Stad, die open leit.
 Ick zie, hoe 't grimmigh zwaerd langs marckt en straeten weit,
 En neervelt, wat het vind. ick hoor ons vrouwen krijten.
 'k Zie dochters aengezicht en bloote borsten rijten,
 Met hangende perruick geschonden en gesleurt.
 Ick zie dees Stad in brand, en als een kleed gescheurt.
 Nu zal ons Beeck van 't bloed der menschen overloopen.
 Men sluit de poort vergeefs, de muuren leggen open.

Bur.

Godvruchtigh Licht, verlicht het volck met uw gebed.
 Wy knielen al met u, en hopen op ontzet.

Aer.

Aendachtige gemeent, hou op, hou op van schreien.
 Ick zie, om 't hoofd van 't lijck, een vlam van tongen weien,
 En lecken Ursuls kroon. ay zie, hoe schoon het speelt.
 Ick zie noch meer, een wolck, die zich daer boven deelt,
 En zwanger van Gods glans vast; arbeid door te breecken.
 Schep moed, mijn volck, schep moed. dit is geen ydel teecken.
 Wy zijn alree verhoort. nu langer niet geschroomt.
 De wolck gaet op. wat Zon of hier te voorschijn koomt?
 Wat starren of dit zijn, die voor en achter krielen?
 Gewis 't is Ursuls geest, bestuwt met Martelzielen,

Met zoo veel duizenden, als flus gesneuveld zijn.
 Ick ken die Kruisbanier. 't is spooock, noch droom, noch schijn.
 Wy weckten haeren geest met ons eendragtigh smeecken.
 Zy wenckt ons. luister toe. daer vangt zy aen te spreecken.

SINTE URSUL.

GHy Agrippiners, staeckt dit jammerlijck gesteen.
 Ick hebbe op uwen muur met al mijn heir gestreên,
 En ging dien Dwingeland in zijne tent bestoocken.
 Al 't leger vlucht met hem, en is voort opgebrocken.
 De blixemstrael, die brand in alle hutten sticht,
 Vergunt den Hun geen' tijd, dat hy zijn hielen licht.
 Gansch Keulen, met den dagh in 't leger uitgevallen,
 Sleept eenen grooten roof in zijn verlostte wallen.
 Die woedende Tyran, zoo wijd en zijd gevreesst,
 Zal 's nachts in 't bruilofsbed, op 't vrolijkst van zijn feest,
 Smoordroncken van den wijn en 't bloed, allengs gedroncken,
 Daer zijn bestorve bruid hem reutlen hoort, na'et roncken,
 Haest braecken 't godloos hart, en smooren in zijn bloed,
 Dat tegens Christus Kerck en Gods autieren woed.
 Laet u 't geleden leed noch jammer niet bedroeven.
 God wou uw hart door 't vier des oorlooghs dus beproeven.
 Bestelt ons lichaemen ter aerde, zoo 't behoort.
 De hemel zal uw' Dom, uw Raedhuis, en uw poort,
 Van hier, in tijd van ramp, en tegenspoed, vertroosten.
 Verwacht in uwen schoot het Drietal, dat van 't Oosten
 Zich boogh voor d'arme kribbe, en offerde zoo mild;
 Drie Kroonen dan gevoert in eenen rooden schild:
 Drie Kroonen zullen braef op onze Armijnen passen:
 Ick zie der muuren kreits hoe langer wyder wassen,
 Door allerhande ramp; d' Aertsbisschop, in den top
 Van 't Keizerrijck te keur, om een' gekroonden kop,
 En 't Heiligh Agrippijn, door tegenspoed verzochter,
 Volharden, als een echte oprechte Roomsche Dochter.

Aer.

Verlosser, zijt geloofd, die d'eer behoud in 't veld,
 En Englen zonder tal, en Martelgeesten stelt
 Tot wachters van de Stad. wy buigen ons, wy groeten
 S I N T E U R S U L en heur heir. wy offren aen heur voeten
 Geen wieroockvat vol reuck, maer 't hart vol danckbaerheid.
 My dunckt ick zie alree ons vesten uitgeleit.
 Sinte Ursuls Veld daer in getrocken, en begrepen,
 De Keulsche Maegden maght van steenen t' zaemen sleepen,
 En bouwen haer een kerck, zoo yverigh als oit.
 Gezegent zy Klemaet, die Gods gebouw voltoit.
 Drie zilvre tomben, rijck van Indiaensch gesteente,
 Begraeven in 't autae, beveelt men haer gebeente,
 't Lijck van Cyriacus, en 't lichaem van Konaen;
 Waer op men, onder spel en koorgezang, voortae
 Den hemel eeuwich danckt, met heilige offerhanden,
 Daer gulde kandelaers, daer gulde lampen branden.
 Noch feest noch ommegeen ontsta dees Maeghdekerck;
 Daer elck haer rustbed hebbe, en haer gewyden zerck.
 Men bergh al 't overschot in eene goude kamer;
 En haer gedachtenis zy Keulen aengenamer
 Dan endelooze schat: maer d'asch, en Maeghdestof
 Zich spreierende, vereischt een grooter kerreckhof
 Dan d'aldergrootste Stad. men grabbelt om dees bloemen.
 De Teems zal zelf een stad naer een der Maeghden noemen.
 Zoo leven, na de dood, die't leven hier versmaên.
 Zoo koomt de glori t'huis, die naer geen glori staen.

EY N D E .

**Op de Tweedracht der Christe princen.
Aen Jesus Christus.**

DE Christe Princen zitten vast
Malkanderen in 't hair.
Gansch Christenrijck vervalt in last,
En 't uiterste gevaer;
Als 't schip dat met gekerfden mast
Flus schipbreuck lijden zal,
En drijft naer lager wal.

De felle Turck, die Christus kruist,
Ziet ons krackeelen aen.
d'Erfvyand lacht nu in zyn vuist,
En hoopt den klaeuw te slaen
Van bloed geverft, van stof begruist,
In 't hart van 't blind gevecht,
Dat hy 't geschil beslecht.

Zoo 't hem gelucken mach naer wensch
Met zynen woesten hoop,
Dat hy 's geloofs verzwackte grens
Op 't ongezienste sloop,
En vel en vil zoo menigh mensch;
Help God! wat wil 't een dagh
Van rouw zyn en beklagh.

Gelyck een ingeborsten stroom
Zal 't ingelaeten heir
Verdrencken al den Duitschen boôm,
En bruizen als een meir,
En spoelen den bebloeden toom
Te Keulen in den Ryn,
Die zal zyn wedde zyn.

Zelf d'andre weereld (daer men met
Den hoofde nederwaert
De voeten tegens d'onze zet)
Zal hooren al vervaert,
Hoe wy door 't zwaerd van Machomet
Gevallen zyn, ten spot
Der vyanden van God.

Dan voelt men hoe men heeft gefaelt,
En uit den Burgertwist
En brand verdoemden roof gehaelt,
En wolven opgehist
Naer Christus schaeps koy: dan betaelt
Men zelf zijn eige roe,
En schreit en zucht zich moe.

O JESUS, keer dit voerspook af,
Verdrijf die duystre wolck.
Herplant veel eer op 't heiligh Graf
Door uw geloovigh volck,
Den Turcken tot gherechte straf
Den standerd van uw' naem,
Op dat zich d'afgrond schaem.

Op dat die bloedhond, yeders vloeck,
Met ingetrocken staert
Gelijck een rekel Mecha zoeck,
En aen zijn' eigen haerd
In eenen onverlichten hoeck
Zich uitstreck, naer zijn' lust,
En laet uw Rijck in rust.